

ERDÉLYI

3 Lei

Taxa p
approbati

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9-11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 253 (1121) sz. * Csütörtök, 1935 november 28

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Az országgyűlés megkezdte rendes üléseseit

A képviselőház keddi ülésén a munkásvédelmi törvény szigorítása, a beszarábiai inség

Bucuresti. Saját tud. Kedden délután tartotta első ülését az ünnepélyes megnyitó ülés után. A napirend előtt *Alimanisteanu* szólalt föl s a munkásvédelmi törvény további megszorítását kívánta. *Costinescu* miniszter azt válaszolta, hogy ez a kérdés a kormány elsőrangú gondját képezi. A törvény jó, csak szigorúan végre kell hajtani. Az ipar- és kereskedelmi minisztérium felszólította a vállalatokat, hogy alkalmazkodjanak a törvényhez és szigorú bírságokat rótt ki. Így egy petróleumtársaságot 10 millió lei bírsággal sújtott. A törvény hatása mutatkozni fog.

Saveanu elnök javasolta, hogy a képviselők egy napi napidíjukat ajánlják fel a beszarábiai inségesek felségélyezésére. A kérdés körül

nagy vita támadt. *Goga* kérdezte, hogy mit tesz a kormány?

Costinescu: Utasítottuk a Vörös Keresztet, hogy szervezze a segélyezést. E célból a kormány 3 milliót bocsátott a Vörös Kereszt rendelkezésére.

Pamfil Seicariu: Ezt a munkát a vármegyei hatóságoknak kell elvégezniük!

Mihalache: A nyilvános gyűjtések a kormány akciójának csak kiegészítői lehetnek 1930-ban a kormány 500 milliót adott hasonló célra.

Végül *Inculet* magyarázta meg, hogy a jelenlegi kormány is több, mint 100 milliót költött Beszarábia felségélyezésére, munkaadás és segélyek alakjában.

Lengyelek és ukránok

(S. I.) Még a nyár folyamán zajlottak le Lengyelországban az első országos választások, melyeket az új alkotmányos rend jegyében rendeztek. Tudvalevő, hogy ez az új lengyel rend erősen a tekintélyi államvezetés felé hajlik és a parlamentáris szabadságokat meglehetősen szűken méri. Érthető tehát széles európai körök meglepetése, hogy a lengyel kormányzat éppen ebben a pillanatban kereste és találta meg az ukrán nemzeti mozgalmal a kiegyezés és megértés gyakorlati alapjait.

Az ukrán népről keveset tudunk addig, míg sajátos szereplését a háború utáni „kisebbségi” világban meg nem kezdte.

Eszereplésnek színhelye a „kisebbségi” kongresszus volt és már az első pillanattól kezdve döntő befolyást gyakorolt. Amikor *Amende Ewald*, a fehér Észtország Vörös Keresztjének moszkvai élmezési delegátusa elindult a kisebbségek szervezkedésének tervével nevezetes európai körutjára, mely Reváltól Barcelonáig és Colmártól az erdélyi szászok földjéig és Dél-Tirolig vezetett, az első komoly elvi ellenvetéssel az ukránok között találkozott.

Az ukránok nem fogadták el a mozgalom számára a „kisebbségi” elnevezést. Sokféle elvi okot hoztak fel erre első helyen azt, hogy ők az ukránok lakta területen nem alkotnak kisebbséget. Az ő magatartásuknak következménye, hogy a kongresszus hivatalos neve az első pillanattól kezdve *nemzeti* és nem *kisebbségi* kongresszus.

Egészen bizonyos, hogy az ukránok éber nemzeti érzelmei átláttak az oly kevés ózinte pacifista ködön, mellyel ezt az új fogalmat megtöltötték, s nyilván ennek az egészséges lelki hangulatnak tulajdoníthatjuk, hogy éppen az ukrán nép világa volt az első pont Európában, hol megtalálták a kisebbségi helyzet társadalmi és gazdasági megoldásának útját s ezzel megkezdtek az alapoknak lerakását, melyre később közös megegyezéssel a politikai megoldást is fel lehet építeni.

Az U. N. D. O-nak, az ukrán nemzeti mozgalom legfőbb szervezetének választási megállapodása, melyet az új lengyel tekintély-állam első hivatalos képviselőjével kötött, természetesen még nem jelenti ezt a megoldást. Igen komoly lépést jelentett azonban az úton, mely a politikai megoldás irányába vezet: ne felejtjük el, hogy még egy évvel ezelőtt is a lengyel-ukrán kérdést a politikai merényletek füledt léghőre vette körül, melyben a fényt az ukrán diákok pisztolyainak tüze, azelőtt pedig az ukránok lakta vidékeket pacifikáló ulánus svadronok kardjainak villogása jelentette egyedül.

Bizonyos, hogy a lengyel-ukrán békülékenységben szerephez juthattak külpolitikai vonatkozások. A német-lengyel 10 éves békepaktum megtette hatását az ukránok politikai magatartására, minekutána e fordulatig abban igen nagy szerepet játszott a lengyelek és németek ellenségeskedése, mely engesztelhetetlennek látszott. Egymaga azonban ez a körülmény aligha lett volna elengedő ahhoz a megegyezéshez, mely most létrejött a lengyel kormány és legelszántabb ellenzéke között. Döntő szerepet játszott itt az a magas fok, ahova az ukránok gazdasági és társadalmi szervezkedése rövid másfél évtized alatt eljutott.

Erről a szervezkedésről és ezerféle eredményéről már sokszor írtunk ezen a helyen. Közlebről felhívtuk olvasóink figyelmét a Szövetkezeti Ertesítő végtelen érdekes cikkeire is,

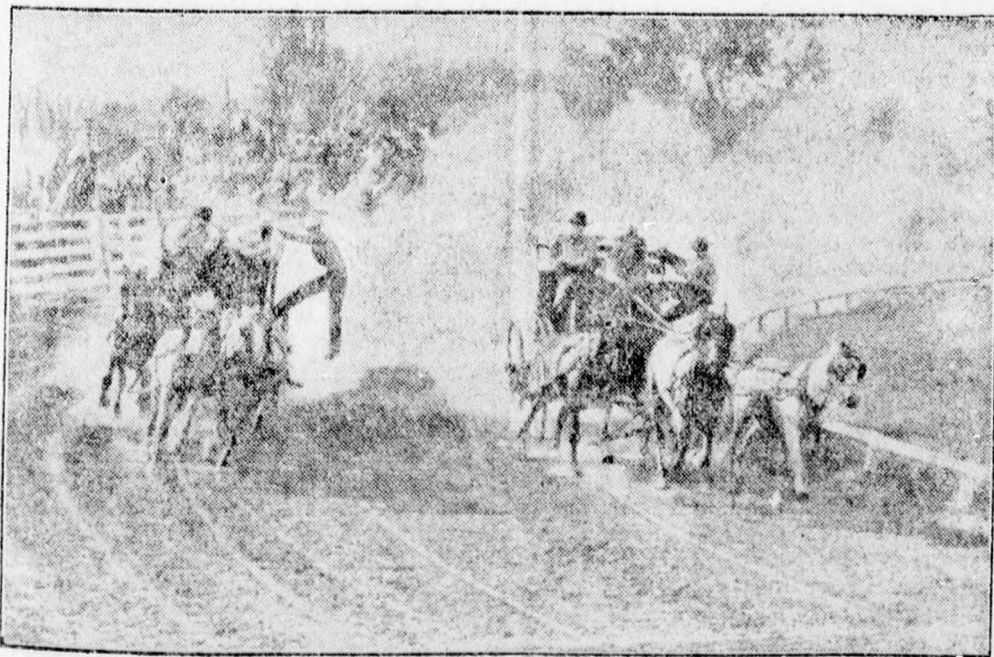
Az északkeleti függetlenségi mozgalom katonai főhadiszállását szétrombolta a lakosság

A japán csapatok benyomulnak az elszakadási akarók védelmére

Tiencsinből jelentik: A tiencsini függetlenségi mozgalom ellen erős ellenmozgalom támadt. A lakosság ugyanis megtámadta és lerombolta a mozgalom katonai erejének, az u. n. „halálhadtestnek” a főhadiszállását. A „halálhadtest” tagjainak sikerült elmenekülniök, de fegyvereiket a főhadiszálláson hagyták.

A helyzet azonban nem tisztult, sőt egyre bonyolultabbá válik a Távolkeleten. A japán csapatok több helyen benyomultak a hadmentesített területekre. A légkör igen feszült.

Pekingből jelentik: A japán csapatok megszállták a Pekingtől 25 kilométerre fekvő Sengtai várost, mely fontos vasúti csomópont.

Postakocsi-verseny egy newyorki jótékonycélu előadáson.

A „vadnyugati” korszerű jelmezben megrendezett rendkívül érdekes előadásnak több ezer nézője volt.

Tóth István halála

Budapestről jelentik: Röviden jelentettük, hogy dr. Tóth István, a budapesti Pázmány Péter egyetem II. számú női klinikájának igazgatója meghalt. Dr. Tóth Istvánt erdélyszerte igen sokan ismerték és szerették, a kiváló professzor innen származott el és a híres Tauffer klinika egyik erőssége volt.

A hosszú évek alatt, melyet mint vezető munkatárs a Tauffer-klinikán töltött, magába szívta azokat a tanokat, melyeket Tauffer hirdetett. És mikor átvette mint legméltóbb örökös a tanszéket, onnan hirdette továbbra az igaz nagy orvos egyetlen hitvallását: *Mindent a betegért!* Nagy orvosi készsége mellé még kiváló kézügyessége is társult. Ezer és ezer szenvedőt gyógyított meg gyors, biztos és bravurosan keresztülvitt műteteivel. Mindig arra törekedett, hogy tudását fejlessze, növelje. Üszekötetésben állott a világ minden híre-

sebb nőgyógyászával, akik előtt szakképeivel és a gyógyítás terén elért csodálatos eredményeivel elismerést vívott ki nemcsak magának, hanem az egész magyar orvostudományának.

Élete.

Tóth István Satu-Maren született 1885. december 12-én. Budapesten 1889-től 1909-ig Tauffer tanár oldalán működött, mint tanársegéd, majd adjunktus. 1899-ben egyetemi magántanári képesítést nyert, 1908-ban c. rk. tanár, 1910-ben a Rökus-kórház nőbetegosztályának főorvosa lett, 1917-ben átvette, mint helyettes tanár a Tauffer-klinika vezetését; 1919-ben nyilvános rendes egyetemi tanárrá és a jelzett klinika igazgatójává nevezték ki. Hosszu klinikai pályája alatt sok elismerésben részesült úgy a külföldön, mint hazánkban. Kartársai bizalma a szakmában elérhető legdiszesebb pozícióba emelték, megválasztották az orvosegyesület elnökének, amely tisztséget több éven át viselte. Számos tudományos közlemény teszi nevét halhatatlanná a magyar orvostudományban.

Betegsége.

Dr. Tóth István két év előtt influenzából eredő súlyos tüdőgyulladásban betegedett meg. Állapota igen komoly volt, de kezelőorvosainak, Korányi Sándor bárónak és Rosenthal Jenő tanárnak sikerült megküzdeniök a kórral s a nagybeteg visszanyerte egészségét. Hosszabb időt délvídeden töltött, majd visszatérve, ismét átvette klinikája vezetését. Régi kedvvel, erővel tanított, operált, rendelt. Egy ilyen rendelés alkalmával egyik betegének kísérője, akiről kiderült, hogy már napok óta lázas influenzában szenvedett, megfertőzte. Tóth tanár újból tüdőgyulladással ágyának dől és legyengült szervezete, dacára Korányi és Rosenthal tanárok gondos kezelésének, már nem épült fel teljesen. Október elején váratlanul rosszabbodott a professzor állapota, úgyhogy naphegyi villájából kezelőorvosai tanácsára bevitték a II. számú klinikára, hogy szorosabb orvosi felügyelet alatt lehessen.

Öt-hat nappal ezelőtt állapotában komplikáció állott be. A magas korral együtt járó súlyos érlelmeszedéshez szepszis fertőzés is járult, amellyel szemben híres orvoskollégái tanácsátalanul állottak. Tudták jól, hogy a véget csak elodázhathatják, de meg nem akadályozhatják.

Az utolsó huszonegy órában már öntudatlanul feküdt, mert vasárnap este elvesztette eszméletét. Hétfőn este félkilenc órakor beállott az agónia, s 9 óra 25 perckor bekövetkezett a halál, amelynek híre gyorsan terjedt el Budapesten és mindenütt nagy részvétet keltett.

A temetés a Központi Tudományegyetem aulájából történt, ott ravatalozzák fel és szentelik be a holttestet.

olt ukrániai iságairól. Ma ukránok sárba és piszokba szorított nyomorú falvaiból szemünk láttára emelkedik a magasba sokemeletes, modern s egészséges társadalmi épületük.

Ennek az épületnek szilárdsága, az otthon és a védelem, melyet falai nyújtanak, adta a bátorságot az ukrán vezetőknek, hogy a kiegyezés útjára lépjenek. Nem féltek többé attól, hogy a hatalom közelségének vonzóereje szétporlasztaná nemzeti tömbjeiket. Ugyanakkor pedig a lengyel állampolitikának fel kellett fedeznie azt az óriási gazdasági és társadalmi előnyt, mit a lengyel közgazdaság számára mind belső, mind külső vonatkozásban az ukrán gazdasági szervezkedés jelent.

Hogy ha ez a szervezkedés nem volna s azt nem fűtené az ukrán nemzeti életakarát teremtő vágya, nyilvánvaló, hogy sokkal kevesebb tejet köpülne a vajjú, sokkal kevesebb tojás gyűlné a ládákba Lengyelország elmaradt vidékein, mert hiszen nem volnának sehol az ukrán szövetkezetek, a szövetkezetek mögött sorakozó nőszervezetek, melyek ezt a fontos nemzetgazdasági feladatot megkezdték és végrehajtották.

Az ilyen felfedezéseknek természetrajzhoz hozzájárulnak, hogy mindig csak utólag következnek be. Amikor a mű már befejezést nyert és gyümölcsöt hoz. Svájcban kívül arra még egyetlen állam sem fanyalodott rá, hogy a különböző népek érvényesülési vágyát, e törekvés gazdasági hajtóerőt a maga közgazdasági érdekeinek malmára hajtja, ahogyan a vízierőket szokás drága befektetések árán kihasználni és értékesíteni.

A rohanó patakok és hegyi tavak nem tudnak magukból víziműveket kiemelni. A népek azonban be tudják fogni azokat az energiákat, melyeket az együttélésük, a közösségi érzéseik, a tömeges szükségleteik irányítása jelenthetnek. Akkor is meg tudják ezt a társadalomtechnikai problémát oldani, ha kisebbségi helyzetben vannak, mert az erkölcsi hatalom, mely ehhez szükséges, független a politikai helyzetektől.

Az az ukránok sem vonják kétségbe, hogy kisebbségi helyzetek vannak. Arra azonban csattanó példával szolgálnak, hogy ezekben a kisebbségi helyzetekben — nemzetiségi öntudatra és világosságra van mindenekelőtt szükség.

„Az ukrán kérdés — írja a félhivatalos *Gazeta Polska* — a lengyel belpolitika legfontosabb kérdéseinek egyike. Ez a fontosság az ukránok-lakta területek nagyságán és földrajzi helyzetén, valamint a lakosság jelentőségén és számán épül fel. Nyugodtan mondhatjuk, hogy az ukrán kérdés alakulásától függ a lengyel állam nagysága és hatalma...”

Eltalálta!

Gyermekjátékok

legolcsóbban és legnagyobb választékban vásárolhat Oradeán

HAVRANEK-nél

Csak egy téglá

Írta: Fertsek Ferenc.

II.

Csordulásig volt a szíve, ahogy kifelé csoszogott. A szöszékről aláhulló lelkes igék fogásba kerítették és lenyűgözték egyszerű értelmét. Az izzó beszéd a fülében dübörgött még akkor is, mikor az utcán kopogva jócskán távolodott már a templomtól.

Csak egy téglá!

Egyetlen téglá elegendő lenne ahhoz a templomhoz — ha csak mindenki odaáldozna a maga tégláját!

Istenem, Istenem. De nagy baj, hogy ő nem tehet semmit. Semmit a kerek világon. Ugyan mivel is segíthetne egy ilyen Istenbogárkájá? Akármilyen szegény is — ha legalább csak dolgozni tudna! De hol van már az ő ereje!

Adakozni meg, ugyan miből adakozhatna az olyan szegény koldus, aki ő is?

Kegyelemkenyéren rágódik nem is tudja, hány nehéz és hosszú esztendeje már — de soha olyan nyomorultnak, olyan kicsinek nem érezte magát, mint most, amikor megértette, hogy ő aztán igazán világ szegénye, mert egy marék malter vagy egy darab téglá nem sok — annyit se hordhat az Istenháza építéséhez.

Nem csoda, ha erősen bánatos lett s időszitta színű szeméből lassankint potyogni kezdett a könnyű.

Elindult a bánatsajtoltá sós csepp s mert megtalálta a maga esatornáját az arc vénségtől szántott barázdáiban. kényelmesen folydogált is lefelé, úgy hogy fel kellett már itatni, ha azt nem akarta az ember, hogy árvíz öntse el a képét s még jobban ne lásson fölé.

Felemelkedik a parkétszoknya, aztán a parkétszoknya s az alatta lévőbe, abba a fehér gyölesbőlvalóba — valami jótételek adományá az is — nagy szipogva beléfojtja a könnyeit.

— Ne sírjon, néni, itt van... fogja... s hát, Uram Isten, garas potlyan a száraz markába!

Valami jó asszony ment el mellette, az adta.

No, hogy az Isten fizesse meg, ilyesmit is régen markolt!

S ahogy belekötne nagy feltőn a kendő csücskébe — ni csak, eső után szivárvány — gyöngén elmosolyodik.

Az: mosolygott.

S aztán ki tudja, mit gondolt magában, mit nem, megindult s fűgőn tolyogott elfele.

Péntek volt éppen, pénteki nap. Koldusok napja.

Ő egyik kapuból ki, a másikba be, s reszkető hangja áldást molyog, ahogy érzi a markában lapuló pénzdarabot.

Talpal reggeltől délig s azután is talpálna még, ha csak bírna.

Szézáncú orcája kipirul a gyűjtés boldog izgalmától.

Gyűjtés?

Az bizony.

Nehogy azt higgye valaki, hogy koldul ő mostan. Dehogy. Gyűjt. Igaz, hogy könyöradományt, de valójában a templomnak gyűjti, téglára.

Minden péntek-napon beállt ezután a koldus-láncha s becsületesen begyűjtötte a maréját. Addig, amíg egy szép napon — kivénhedt orcáján boldog öröm árulkodik — csak elcipelte magát a lávaszávú öreg pásztor elé s tiszta szívéből meg a rojtos kendőjéből eléadta a könyörfilléreket. A téglára valót. Amit ő gyűjtött.

Most már aztán nem mondhatja senki, hogy nem tette meg a magáét. Lám, az Isten megtadta a rávalót — ő is adakozhatott.

De mert a jó Istennek még azonfelül is gondja van ránk, mint amit mi kérünk, még más öröm is érte.

Rettentő nagy dolog. Rettentő nagy megbecsülés, igazán.

Azt az egy darab téglát — az ő tégláját — megjelölték. Különösképpen még pedig.

Szép sárgaréz lapocska csillog rajta, ott a templompitvarban, jobbról, mindjárt, ahogy belépünk, az ajtó mellett.

A london

Egy franci

Londonból...
rint a péntel...
minisztertan...
mal való m...
győz, akkor...
december

Párizsból

keltő nyílt le...
terelnőkhöz...
— Ön A...
határozásai...
idézhetik fel...
hogy ha Ang

M

bar

az

Londonb

ban egyaránt...
ban elterjedt...
levelet, vagy...
Mussolinéhez

Kezdő

Londonb

lentése szerin...
ból, hogy ha...
az abesszinek...
Eritrea nyuaz...
tén huzódó...
Tana-tó elfog...
nem kezdtek...
nak végcélja...
körébe tartoz...
háttérbe szor...
niában gyors...
mielőtt a me...
hatásukat.

Badoglio

Aszmará

keletafrikai...
vétele után...
főhadiszállás...
lították, hogy...
letafrikai had...
bízható forrá

Ha érten

rajta:

könyörado

egy

az Úrnak

Ha nem

áll rajta. Me...
mondták voln...
Ur templomsz...
igen emlékezi...
róla, — valam...
lik, de ez nem...
Ő azért te...
ővel lép a hű

Ha valam

detet fel lehet

Befelé cse

tartót elérné

gatja elébb a

cselekedetét

templomban k

S ilyenkor

várni efféle p

öröm piroslik.

De ez má

A londoni rendkívüli minisztertanács

a kőolajtilalmat követeli Olaszországgal szemben

Egy francia világglap nyitlvele a hatalomtól való visszavonulásra szólítja föl Baldwin angol miniszterelnököt

Londonból jelentik: A Daily Express szerint a péntekre egybehívott rendkívüli angol minisztertanács pártolni fogja a kőolajtilalommal való megtorlást. Ha az angol álláspont győz, akkor

december elején elrendelik a megtorlás életbeléptetését.

Párizsból jelentik: A Matin nagy feltűnést keltő nyitl levelet intéz Baldwin angol miniszterelnökhez. A levél így hangzik:

— Ön Anglia leghatalmasabb embere. Elhatározásai tehát emberek millióinak halálát idézhetik fel. Ne feledje el Miniszterelnök úr, hogy ha Anglia 1914 júliusában átlátta volna a

fenyegető veszély nagyságát, a világháborút el lehetett volna kerülni. Anglia tekintélye olyan nagy, hogy döntése előtt mindenki meghajol. Azt mondják, hogy

Önre olyan örök gyakorolnak kényszerrel, amelyek nem a jog és józan ész alapján állnak.

Miniszterelnök úr! Sugározzon fényt a világra, határozza el magát pacifista megnyilatkozásra. Ha nem képes akaratát érvényre juttatni, hagyja ott a hatalmat és indokolja meg távozását. Ezzel örök hálára kötelezi a civilizált népeket és megmenti az emberiséget. Az Ön magatartásától függ milliók élete, vagy halála.

Mindenütt cáfolják, hogy Baldwin barátságos kezdeményezést tett volna az olasz-abesszin viszály rendezésére

Londonból jelentik: Londonban és Rómában egyaránt cáfolják azokat a külföldi lapokban elterjedt híreket, hogy Baldwin bármilyen levelet, vagy közleményt juttatott volna el Mussolinihoz s hogy e levél alapján új tárgya-

lások indultak volna Mussolini és Drummond között. Mindkét helyen megállapítják, hogy a Duce és az angol nagykövét legutóbbi tanácskozásán csak másodrendű kérdésekről volt szó; sem a békés megegyezés, sem a földközi-tengeri feszültség kérdése nem került szónyegre.

Kezdődik az olasz támadás az angol érdekeltségű abesszin vidékek ellen

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint Badoglio utasítást kapott Rómából, hogy haladéktalanul kezdjen új támadást az abesszinek ellen. A támadás kiterjedne az Eritrea nyugati sarkától Szudán határa mentén húzódó arcvonalra. A támadás célja a Tana-tó elfoglalása. Eddig az olaszok azért nem kezdtek ilyen irányú támadást, mert annak végecélja, a Tana-tó környéke Anglia érdekkörébe tartozik. De ezt a megfontolást most háttérbe szorítja az a törekvés, hogy Abessziniában gyors eredményeket érjenek el, még mielőtt a megtorlások tulságosan éreztetnék hatásukat.

Badoglio tábornagy munkába kezd.

Aszmarából jelentik: Badoglio tábornagy a keletafrikai csapatok főparancsnokságának átvétele után Masszauából azonnal az aszmarai főhadiszállásra utazik. Olasz körökben azt állítják, hogy az új fővezér nem változtat a keletafrikai hadvezetőség eddigi taktikáján. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint San-

tini tábornok Badogliónak átadja a saját tervét, mely arra irányul, hogy Amba-Alaginál meglepetésszerű támadást intézzenek az abesszin hadállások ellen. Santini arra számít, hogy ez a mozdulat megrendítené az északi hadszin-

A Nemzeti Parasztpárt hategi gyülesen felszólaltak a népkisebbséghez tartozó munkások érdekében

Egy falusi ember a községek költségvetési jogának tisztelgetben tartását kívánta

Deva. Saját tud. A nemzeti-parasztpárt manuista csoportjának hunedoaramegyei tagozata vasárnap Hategen az Aranybányán szálló udvarán népgyűlést tartott, amelyen mintegy 2000 ember vett részt. Megjelentek ezen a gyülesen a nemzeti-párt manuista csoportjának majdnem összes vezető emberei, így dr Pop Justin a megyei alelnök, dr Dansorean Lázár főtitkár, dr Atirescu volt prefektus, dr Selariu Emil, Paviloni Valér volt képviselő, Savu Viktor volt hategi primár és többen, akik nagy beszédet tartottak.

A legnagyobb figyelmet Pănesu bucuersti ügyvéd, volt belügyi államtitkár keltette, aki közel két óra beszédben elmondotta, hogy a nemzeti-parasztpárt monarchikus érzelmű s a november 14-iki gyűlést az uralkodó egvesen kivánságára halasztották el. Ez az elhalasztás azonban csak időheli, a gyűléstől nem állottak el, ha nem kapnak igazságot, ha a sérelmeket nem orvosolják, későbbben amugyis meg fogják tartani. A nemzeti-párt alatt az adókat leszállították, a liberálisok felemelték s új adókat hoznak be, sőt az új házak adómentességét is meg akarják szüntetni. Azt akarja a nemzeti-párt, hogy a pénzeket rendszeren és tisztességesen kezeljék, mert ezt ma elmulasztják. A drágaság napról-napra nő s ennek töképpen a deviza-politika az oka.

Ezután részletesen bírálta a kormány devizapolitikáját.

Dr Harlea Sándor ügyvéd a „numerus valachicus”-ról s e mozgalom hunedoarai vezetőjéről, Vlad Auréolról szólott. Vlad azt akarja — mondotta — hogy a kisebbségi munkásokat az üzemeiktől bocsássák el s helyükbe románok kerüljenek. Az a román munkás azonban, aki egy egy kisebbségit kiszorítana, nem keresne

MEGHÜLÉS*)

eseten

alkalmazzon DIANA sósborszesz bedörzsölést

Erős hűlés esetén a legfontosabb a test hőfokának emelése, az izzadság előidézése. Meg kell élnkíteni a vérkeringést, amit legkönnyebben és legbiztosabban Diana sósborszeszszel való bedörzsölés révén érünk el. A DIANA összetétele kitűnő hatása, meggyorsítja a vérkeringést, a test hőfokának emelését idézi elő, bő izzadást okoz.

*) Hűlés legjobb orvossága a

DIANA

SÓSORSZESZ.

téren az abesszin hadállásokat. A tábornok eredetileg a maga felelősségére akarta ezt a sakkhuzást végrehajtani, most azonban megvárja Badoglio hozzájárulását.

Ha értene a betűhöz, tudhatná, hogy ez áll rajta:

Ezt a jelképes téglát kőműzradományokból szerezte a templom építéséhez Isten dicsőségére egy szegény koldusasszony, Paczka Julianna az Urnak ezerkilencszázharmincharmadik esztendejében.

Ha nem is tanult olvasni, azért tudja, mi áll rajta. Megmondták neki iszen s ha nem mondták volna is: kiprédikálta őt a Nagyságos Ur templomszenteléskor. Öreg már a feje, nem igen emlékezik persze, hogy miket mondott róla, — valami példaadásról beszélt, úgy rémlik, de ez nem is fontos.

Ő azért továbbra is alázatosan meghajtott fővel lép a hős csarnokba, a dicső boltívek alá.

Ha valamit, — egyetlen hívságos cselekedetet fel lehetne róni neki azért mégis.

Befelé csoszogóban, mielőtt a szenteltvartartót elérné, alázatos büszkeséggel megsimogatja elébb azt a bizonyos téglát, amely az ő cselekedetét hirdeti most már, amíg ebben a templomban kő kővön marad.

S ilyenkor — mert hát persze, mit lehet várni efféle primitív lélektől — az arcán földi öröm piroslik.

De ez már a jó Istenre tartozik úgyis

többet, mint amennyit otthon ásóval és kapával meg tud keresni. Viszont otthoni kenyérkeresetét hagyná abba, míg a kisebbségi munkásnak seholse volna kenyérkeresete. Már pedig a kisebbségi munkások is valamiből meg kell élniök. A Nemzeti Parasztpárt nem a kismemberek kenyértelenítésével keresi a megoldást, hanem úgy, hogy az Auschnitt-féle nagyüzemeket, a Resitáművekhez hasonló nagyvállalatokat akarja az állam kezelésébe venni s így akarja elérni, hogy ezeknek a vállalatoknak a jövedelme mindenki javára váljék s ne csak egyes nagytőkéséké legyen a pénz, amit a munkások kiizadnak.

Dr Selariu Emil az adóvégrehajtások tulságairól szólott. Nagy hatást keltett még Manase Borgiu pesteanai egyszerű falusi ember felszólalása, aki elmondotta, hogy a prefekturáról egészen más községi költségvetéseket kapnak vissza, mint amit oda jóváhagyás végett fölterjesztenek. A községekre nem volna szabad más költségeket rászabni, mint amit ők a maguk gazdasági képességei szerint elfogadhatóknak tudnak. A felülről megváltoztatott költségvetéseket a községek még nem fogadták el; ha tehát mégis ilyen költségvetéseket hagynak jóvá a prefekturán, az éppen olyan, mint amikor a gyermeket születése előtt keresztelik meg.

György király kibékül Venizelossal

Rómából jelentik: Itteni görög körök szerint György király kibékül Venizelossal. Venizelost a legközelebbi időben londoni görög követé nevezik ki, vagy átveszi Görögország népszóvet-ségi képviselőtét.

Tóth István halála

Budapestről jelentik: Röviden jelentettük, hogy dr. Tóth István, a budapesti Pázmány Péter egyetem II. számú női klinikájának igazgatója meghalt. Dr. Tóth Istvánt erdélyszerte igen sokan ismerték és szerették, a kiváló professzor innen származott el és a híres Tauffer klinika egyik erőssége volt.

A hosszú évek alatt, melyet mint vezető munkatárs a Tauffer-klinikán töltött, magába szívta azokat a tanokat, melyeket Tauffer hirdetett. És mikor átvette mint legmértöbb örökös a tanszéket, onnan hirdette továbbra az igaz nagy orvos egyetlen hitvallását: *Mindent a betegért!* Nagy orvosi készsége mellé még kiváló kézügyessége is társult. Ezer és ezer szenvedőt gyógyított meg gyors, biztos és bravurosán keresztülvitt műtéteivel. Mindig arra törekedett, hogy tudását fejlessze, növelje. Üsszeköttetésben állott a világ minden híre-

sebb nőgyógyászával, akik előtt szakteikével és a gyógyítás terén elért csodálatos eredményeivel elismerést vívott ki nemcsak magának, hanem az egész magyar orvostudományának.

Élete.

Tóth István Satu-Maren született 1885. december 12-én. Budapesten 1889-től 1909-ig Tauffer tanár oldalán működött, mint tanárség, majd adjunktus. 1898-ban egyetemi magántanári képesítést nyert, 1903-ban c. rk. tanár, 1910-ben a Rökus-kórház nőbetegosztályának főorvosa lett, 1917-ben átvette, mint helyettes tanár a Tauffer-klinika vezetését; 1919-ben nyilvános rendes egyetemi tanárrá és a jelzett klinika igazgatójává nevezték ki. Hosszu klinikai pályája alatt sok elismerésben részesült úgy a külföldön, mint hazánkban. Kartársai bizalma a szakmában elérhető legdisebb pozícióba emelték, megválasztották az orvosegyesület elnökének, amely tisztséget több éven át viselte. Számos tudományos közlemény teszi nevét halhatatlanná a magyar orvostudományban.

Betegsége.

Dr. Tóth István két év előtt influenzából eredő súlyos tüdőgyulladásban betegedett meg. Állapota igen komoly volt, de kezelőorvosainak, Korányi Sándor bárónak és Rosenthal Jenő tanárnak sikerült megküzdeniök a kórral s a nagybeteg visszanyerte egészségét. Hosszabb időt délvideken töltött, majd visszatérve, ismét átvette klinikája vezetését. Régi kedvvel, erővel tanított, operált, rendelt. Egy ilyen rendelés alkalmával egyik betegének kísérője, akiről kiderült, hogy már napok óta lázas influenzában szenvedett, megfertőzte. Tóth tanár újból tüdőgyulladással ágyynak dől és legyengült szervezete, dacára Korányi és Rosenthal tanárok gondos kezelésének, már nem épült fel teljesen. Október elején váratlanul rosszabbodott a professzor állapota, úgy-hogy naphegyi villájából kezelőorvosai tanácsára bevitték a II. számú klinikára, hogy szorosabb orvosi felügyelet alatt lehessen.

Öt-hat nappal ezelőtt állapotában komplikáció állott be. A magas korral együtt járó súlyos érlemezésedéshez szepikus fertőzés is járult, amellyel szemben híres orvoskollégái tanácsátalanul állottak. Tudták jól, hogy a véget csak elodázhatják, de meg nem akadályozhatják.

Az utolsó huszonnégy órában már öntudatlanul feküdt, mert vasárnap este elvesztette eszméletét. Hétfőn este félkilenc órakor beállott az agónia, s 9 óra 25 perckor bekövetkezett a halál, amelynek híre gyorsan terjedt el Budapesten és mindenütt nagy részvétet keltett.

A temetés a Központi Tudományegyetem aulájából történik, ott ravatalozzák fel és szentelik be a holttestet.

Eltalálta!

Gyermekiátékok

legolcsóbban és legnagyobb választékban vásárolhat Oradeán

HAVRANEK-nél

Nem csoda, ha erősen bánatos lett s időszitta színű szeméből lassankint potyogni kezdett a könnyű.

Elindult a bánatsajtoltá sós csepp s mert megtalálta a maga csatornáját az arc vénségtől szántott barátáiban. kényelmesen folydogált is lefelé, úgy hogy fel kellett már itatni, ha azt nem akarta az ember, hogy árvíz öntse el a képét s még jobban ne lásson föle.

Felemelődik a parkétszoknya, aztán a parkétszoknya s az alatta lévőbe, abba a fehér gyolcsbólvalóba — valami jótételek adománya az is — nagy szipogva beléfojtja a könnyeit.

— Ne sirjon, néni, itt van ... fogja ... s hát, Uram Isten, garas pottyán a száraz markába!

Valami jó asszony ment el mellette, az adta.

No, hogy az Isten fizesse meg, ilyesmit is régen markolt!

S ahogy belekötne nagy feltón a kendő csücskébe — ni csak, eső után szivárvány — gyöngén elmosolyodik.

Az: mosolygott.

S aztán ki tudja, mit gondolt magában, mit nem, megindult s fűgén tolyogott elfele.

Péntek volt éppen, pénteki nap. Koldusok napja.

É egyik kapuból ki, a másikba be, s reszkető hangja áldást molyog, ahogy érzi a markában lapuló pénzdarabot.

olt ukrániai aságairól. Ma ukránok sárba és piszokba nyomott falvaiból szemünk láttára emelkedik a magasba sokemeletes, modern s egészséges társadalmi épületük.

Ennek az épületnek szilárdsága, az otthon és a védelem, melyet falai nyújtanak, adta a bátorságot az ukrán vezetőknek, hogy a kiegyezés útjára lépjenek. Nem féltek többé attól, hogy a hatalom közelségének vonzóereje szétporlaszthatná nemzeti tömbjeiket. Ugyanakkor pedig a lengyel állampolitikának fel kellett fedeznie azt az óriási gazdasági és társadalmi előnyt, mit a lengyel közgazdaság számára mind belső, mind külső vonatkozásban az ukrán gazdasági szervezkedés jelent.

Hogy ha ez a szervezkedés nem volna s azt nem fűtené az ukrán nemzeti életakarát teremtő vágya, nyilvánvaló, hogy sokkal kevesebb tejet köpülneek vajjá, sokkal kevesebb tojás gyűlné ládába Lengyelország elmaradt vidékein, mert hiszen nem volnának sehol az ukrán szövetkezetek, a szövetkezetek mögött sorakozó nőszervezetek, melyek ezt a fontos nemzetgazdasági feladatot megkezdték és végrehajtották.

Az ilyen felfedezéseknek természetrajzhoz hozzátartozik, hogy mindig csak utólag következnek be. Amikor a mű már befejezést nyert és gyümölcsöt hoz. Svájcban kívül arra még egyetlen állam sem fanyalodott rá, hogy a különböző népek érvényesülési vágyát, e törekvés gazdasági hajtó erőt a maga közgazdasági érdekeinek malmára hajtja, ahogyan a vízierőket szokás drága befektetések árán kihasználni és értékesíteni.

A rohanó patakok és hegyi tavak nem tudnak magukból viziműveket kiemelni. A népek azonban be tudják fogni azokat az energiákat, melyeket az együttélésük, a közösségi érdekeik, a tömeges szükségleteik irányítása jelenthetnek. Akkor is meg tudják ezt a társadalomtechnikai problémát oldani, ha kisebbségi helyzetben vannak, mert az erkölcsi hatalom, mely ehhez szükséges, független a politikai helyzetektől.

Azt az ukránok sem vonják kétségbe, hogy kisebbségi helyzetek vannak. Arra azonban csattanó példával szolgálnak, hogy ezekben a kisebbségi helyzetekben — nemzetiségi öntudatra és világságra van mindenekelőtt szükség.

„Az ukrán kérdés — írja a félhivatalos *Gazeta Polska* — a lengyel belpolitika legfontosabb kérdéseinek egyike. Ez a fontosság az ukránok-lakta területek nagyságán és földrajzi helyzetén, valamint e lakosság jelentőségén és számán épül fel. Nyugodtan mondhatjuk, hogy az ukrán kérdés alakulásától függ a lengyel állam nagysága és hatalma ...”

Csak egy téglá

Irta: Fertsek Ferenc.

II.

Csordulásig volt a szíve, ahogy kifelé csoszogott. A szószékről aláhulló lelkes igék fogásba kerítették és lenyűgözték egyszerű értelmét. Az izzó beszéd a füleiben dübörgött még akkor is, mikor az utcán kopogva jócskán távolodott már a templomtól.

Csak egy téglát!

Egyetlen téglá elegendő lenne ahhoz a templomhoz — ha csak mindenki odaáldozná a maga tégláját!

Istenem, Istenem. De nagy baj, hogy ő nem tehet semmit. Semmit a kerek világon. Ugyan mivel is segíthetne egy ilyen Isten-bogárkájára? Akármilyen szegény is — ha legalább csak dolgozni tudna! De hol van már az ő ereje!

Adakozni meg, ugyan miből adakozhatna az olyan szegény koldus, aki ő is?

Kegyelemkenyéren rágódik nem is tudja, hány nehéz és hosszú esztendeje már — de soha olyan nyomorultnak, olyan kicsinek nem érezte magát, mint most, amikor megértette, hogy ő aztán igazán világ szegénye, mert egy marék malter vagy egy darab téglá nem sok — annyit se hordhat az Istenháza építéséhez.

Talpal reggeltől délig s azután is talpalna még, ha csak bírna.

Szépráncú orcája kipirul a gyűjtés boldog izgalmától.

Gyűjtés?

Az bizony.

Nehogy azt higgye valaki, hogy koldul ő mostan. Dehogy. Gyűjt. Igaz, hogy könyöradományt, de valójában a templomnak gyűjti, téglára.

Minden péntek-napon beállt ezután a koldus-láncha s becsületesen begyűjtötte a magáét. Addig, amíg egy szép napon — kivendhedt orcáján boldog öröm árulkodik — csak elcipelte magát a lávaszavú öreg pásztor elé s tiszta szívéből meg a rojtos kendőjéből eléadta a könyörfilléreket. A téglára valót. Amit ő gyűjtött.

Most már aztán nem mondhatja senki, hogy nem tette meg a magáét. Lám, az Isten megtadta a rávalót — ő is adakozhatott.

De mert a jó Istennek még azonfelül is gondja van ránk, mint amit mi kérünk, még más öröm is érte.

Rettentő nagy dolog. Rettentő nagy megbecsülés, igazán.

Azt az egy darab téglát — az ő tégláját — megjelölték. Különösképpen még pedig.

Szép sárgaréz laposka csillog rajta, ott, a templompitvarban, jobbról, mindjárt, ahogy belépünk, az ajtó mellett.

A londoni

a

OL

Egy francia vil

Londonból jelentik: A péntekre eső minisztertanács párti miniszterelnökével való megtervezés. akkor december elején lesz.

Párizsból jelentik: A keltő nyílt levelet terelőkhöz. A levél — Ön Anglia határozásait tehát idézhetik fel. Ne felejtse meg, hogy ha Anglia 19

Min

baráts

az ola

Londonból jelentik: Egy egyaránt cáfolatban elterjedt hírek levelét, vagy közönség. Mussolinéhez s hog

Kezdődik

Londonból jelentik: A lentése szerint Bad... ből, hogy haladéktól az abesszinek ellen Eritrea nyugati sá... ten húzódo arvo... Tana-tó elfoglalása nem kezdtek ilyen... nak végezője, a Tar... körébe tartozik. D... háttérbe szorítja a... niában gyors erede... mielőtt a megtorlá... hatásukat.

Badoglio tábo

Aszmarából jelentik: A keletafrikai csapatok vétele után Massza főhadiszállásra utaz... litják, hogy az új... letafrikai hadvezető... bízható forrásból

Ha értene a be... rajta:

Ezt a... könyöradomány

Isten... egy szegény... Pac...

az Urnak ezerk... esz

Ha nem is tan... áll rajta. Megmon... mondták volna is: Ur templomszentel... emlekezik per... róla, — valami pé... lik, de ez nem is fo... Ó azért tovább... fölvel lép a hús csar...

Ha valamit, — detet fel lehetne r... Befelé csoszogó... tartót elérné, alázat... gajta elébb azt a b... cselekedetét hirdeti... templomban kő köv... S ilyenkor — váni efféle primitív... öröm piroslík.

De ez már a jó

A londoni rendkívüli minisztertanács a kőolajtilalmat követeli Olaszországgal szemben

Egy francia világglap nyitllevele a hatalomtól való visszavonulásra szólítja föl Baldwin angol miniszterelnököt

Londonból jelentik: A Daily Express szerint a péntekre egybehívott rendkívüli angol minisztertanács pártolni fogja a kőolaj-tilalommal való megtorlást. Ha az angol álláspont győz, akkor

december elején elrendelik a megtorlás életbeléptetését.

Párizsból jelentik: A Matin nagy feltűnést keltő nyitl levelet intéz Baldwin angol miniszterelnökhez. A levél így hangzik:

— Ön Anglia leghatalmasabb embere. Elhatározásai tehát emberek millióinak halálát idézhetik fel. Ne feledje el Miniszterelnök úr, hogy ha Anglia 1914 júliusában átlátta volna a

fenyegető veszély nagyságát, a világháborút el lehetett volna kerülni. Anglia tekintélye olyan nagy, hogy döntése előtt mindenki meghajol. Azt mondják, hogy

Önre olyan erők gyakorolnak kényszeri, amelyek nem a jog és józan ész alapján állnak.

Miniszterelnök úr! Sugározzon fényt a világra, határozza el magát pacifista megnyilatkozásra. Ha nem képes akaratát érvényre juttatni, hagyja ott a hatalmat és indokolja meg távozását. Ezzel örök hálára kötelezi a civilizált népeket és megmenti az emberiséget. Az Ön magatartásától függ milliók élete, vagy halála.

Mindenütt cáfolják, hogy Baldwin barátságos kezdeményezést tett volna az olasz-abesszin viszály rendezésére

Londonból jelentik: Londonban és Rómában egyaránt cáfolják azokat a külföldi lapokban elterjedt híreket, hogy Baldwin bármilyen levelet, vagy közleményt juttatott volna el Mussolinihez s hogy e levél alapján új tárgya-

lások indultak volna Mussolini és Drummond között. Mindkét helyen megállapítják, hogy a Duce és az angol nagykövet legutóbbi tanácskozásán csak másodrendű kérdésekről volt szó; sem a békés megegyezés, sem a földközi-tengeri feszültség kérdése nem került szónyegre.

Kezdődik az olasz támadás az angol érdekeltségű abesszin vidékek ellen

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint Badoglio utasítást kapott Rómából, hogy haladéktalanul kezdjen új támadást az abesszinok ellen. A támadás kiterjedne az Eritrea nyugati sarkától Szudán határa mentén húzódó arcvonalra. A támadás célja a Tana-tó elfoglalása. Eddig az olaszok azért nem kezdtek ilyen irányú támadást, mert annak végeztelje, a Tana-tó környéke Anglia érdekkörébe tartozik. De ezt a megfontolást most háttérbe szorítja az a törekvés, hogy Abessziniában gyors eredményeket érjenek el, még mielőtt a megtorlások tulságosan éreztetnék hatásukat.

Badoglio tábornagy munkába kezd.

Aszmarából jelentik: Badoglio tábornagy a keletafrikai csapatok főparancsnokságának átvétele után Masszauából azonnal az aszmarai főhadiszállásra utazik. Olasz körökben azt állítják, hogy az új fővezér nem változtat a keletafrikai hadvezetőség eddigi taktikáján. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint San-

tini tábornok Badogliónak átadja a saját ter-
vét, mely arra irányul, hogy Amba-Alaginál meglepetésszerű támadást intézzenek az abesszin hadállások ellen. Santini arra számít, hogy ez a mozdulat megrendítené az északi hadszin-

A Nemzeti Parasztpárt hategi gyülesen felszólaltak a népkisebbséghez tartozó munkások érdekében

Egy falusi ember a községek költségvetési jogának tiszteltetésben tartását kívánta

Deva. Saját tud. A nemzeti-parasztpárt manüista csoportjának hunedoaramegyei tagozata vasárnap Hategen az Aranybányás szálló udvarán népgyűlést tartott, amelyen mintegy 2000 ember vett részt. Megjelentek ezen a gyűlésen a nemzeti-párt manüista csoportjának majdnem összes vezető emberei, így dr. Pop Justin a megyei alelnök, dr. Dansorean Lázár főtitkár, dr. Atirescu volt prefektus, dr. Selariu Emil, Paveloni Valer volt képviselő, Savu Viktor volt hategi primár és többen, akik nagy beszédeket tartottak.

A legnagyobb figyelmet Pănescu buceresti ügyvéd, volt belügyi államtitkár keltette, aki közel két óras beszédben elmondta, hogy a nemzeti-parasztpárt monarchikus érzelmű s a november 14-iki gyűlést az uralkodó egyenes kívánságára halasztották el. Ez az elhalasztás azonban csak időbeli, a gyűléstől nem állottak el, ha nem kapnak igazságot, ha a sérelmeket nem orvosolják, későbbben amugyis meg fogják tartani. A nemzetipárt alatt az adókat leszállították, a liberálisok felemelték s új adókat hoztak be, sőt az új házak adómentességét is meg akarják szüntetni. Azt akarja a nemzetipárt, hogy a pénzeket rendszeren és tisztességesen kezeljék, mert ezt ma elmulasztják. A drágaság napról-napra nő s ennek főképpen a devizapolitika az oka.

Ezután részletesen bírálta a kormány devizapolitikáját.

Dr. Harlea Sándor ügyvéd a „numerus valachicus”-ról s a mozgalom hunedoarai vezetőjéről, Vlad Aurélról szólott. Vlad azt akarja — mondotta — hogy a kisebbségi munkásokat az üzemeiktől bocsássák el s helyükbe románok kerüljenek. Az a román munkás azonban, aki így egy kisebbségit kiszorítana, nem keresne

MEGHÜLÉS*)

esetén

alkalmazzon DIANA
sósorszesz bedörzsölést

Erős hűlés esetén a legtonto-
sabb a test hőfokának eme-
lése, az izzadság előidézése.
Meg kell élni a vérkeringé-
st, amit legkönnyebben és leg-
biztosabban Diana sósorszesz-
szel való bedörzsölés révén
érünk el. A DIANA összetétele
kítő hatása, meggyorsítja a
vérkeringést, a test hőfokának
emelését idézi elő, bő izzadást
okoz.

*) Hűlés legjobb orvossága a

DIANA

SÓSORSZESZ.

téren az abesszin hadállásokat. A tábornok eredetileg a maga felelősségére akarta ezt a sakkhuzást végrehajtani, most azonban megvárja Badoglio hozzájárulását.

Ha értene a betűhöz, tudhatná, hogy ez áll rajta:

Ezt a jelképes téglát
könyvradományokból szerezte a templom
építéséhez
Isten dicsőségére
egy szegény koldusasszony,
Paczka Julianna
az Urnak ezerkilencszázharmincharmadik
esztendejében.

Ha nem is tanult olvasni, azért tudja, mi áll rajta. Megmondták neki iszen s ha nem mondták volna is: kiprédikálta őt a Nagyságos Ur templomszenteléskor. Öreg már a feje, nem igen emlékezik persze, hogy miket mondott róla, — valami példaadásról beszélt, úgy rémlik, de ez nem is fontos.

Ő azért továbbra is alázatosan meghajlott föl lép a hős csarnokba, a dicső boltívek alá. Ha valamit, — egyetlen hívságos cselekedet fel lehetne róni neki azért mégis.

Befelé csoszogóban, mielőtt a szenteltvíz-tartót elérné, alázatos büszkeséggel megsimogatja elébb azt a bizonyos téglát, amely az ő cselekedetét hirdeti most már, amíg ebben a templomban kő kövön marad.

S ilyenkor — mert hát persze, mit lehet várni efféle primitív lélektől — az arcán földi öröm piroslik.

De ez már a jó Istenre tartozik úgyis

György király kibékül Venizelossal

Rómából jelentik: Itteni görög körök szerint György király kibékül Venizelossal. Venizelost a legközelebbi időben londoni görög követné nevezik ki, vagy átveszi Görögország népszövetségi képviselőt.

Beszédes emlék a Mária-kultuszról

Az oradeai Traian-téri Mária-szobor története

Néhány nappal ezelőtt az „Erdélyi Lapok” vezetőhelyén cikk jelent meg, mely a Mária-kultuszt a kérdésnek megfelelő magaslapon méltatta. Különösen kihangsúlyozta azt, hogy a szenvedő anyaságnak és Széplőtelem tisztaságnak e magasztos mintaképe előtt nemcsak a katolikusok hajoltak meg mindig áhítatos ihlettel, hanem a más vallásúak is és a legnagyobb érdeklődéssel és tisztelettel viseltettek iránta.

Mintegy bizonsággal és kiegészítéssel legyen szabad az alábbiakat közölnöm:

... Oradeán, a megyeháza és törvényszéki palota közötti, egykoron Széchenyi-, ma Traian-téren áll egy Mária-szobor. A magas kötalapzaton kelet felé néz ez a részleteiben is finom és gyönyörű kidolgozású, teljes egészében fenséges hatású szoboralak. Lábánál angyalok tekintenek reá, kik közül egyik fehér liliumot nyújt felé. Nagy átmérőjű vasrác van a szobor körül. Ez a szobor különben egy régi híres szobrásznak, Kiss Györgynek az alkotása.

A mai emberek legnagyobb részének, akik ma az említett téren százával fordulnak meg, talán halvány sejtelmük sincs arról, hogy előttük Mária-szobor áll, s hogy ezt a szobrot *hik és miért* emelték oda? Jónak látom tehát elmondani, hogy ezt a szobrot 1735-ben egy járvány megszűnté alkalmából emelték Bihar vármegye rendei Szűz Mária tiszteletére a megyeház kapuja előtti téren, ahol az akkori Váradolási piaca elterült.

A szobor eredetileg homokkőből készült, de miután az idő viszontagságai kikezdték, az 1880-as évtized végén báró Döry József főispán és Beöthy Andor alispán fölvetette az újjáalkotás eszméjét. Aztán Schlauch Lőrinc püspök öntette bronzba a szobrot. Nagy ünnepek között 1889 július 19-én leplezték le, melyen dr. Nogáll János címzetes püspök mondott az egész város közönségének lelkebemerkoló beszédet.

A szobor fenntartására kölesei Kende László kanonok és kisprépost még 1803-ban 1000 pengő forintot hagyományozott, mely alapítványnak tőkije 1884-ben már 5660 frt.-ra gyarapodott.

Amint említettem, egy járvány megszűnése alkalmából Bihar vármegye rendei emeltették haláljuk és tiszteletük jeléül. Tehát a vármegye egész közönsége vallási különbség nélkül egy volt e halában és tiszteletben. De ez az együttérzés nemcsak 1735-ben, az emeltetés idejében, hanem 154 évvel később, vagyis 1889-ben, a szobor megújítása időpontjában is, megnyilatkozott, mert a leleplezési ünnepen résztvevő a vármegye és város egész közönsége.

Ez a felekezeti közönség együttes tiszteletmegnyilvánítás tíz évvel később, 1899-ben kegyeletesen megisméltődött.

Említettem, hogy a szobrot eredetileg 1735-ben a megyeház kapuja előtt állították fel. Százötven évvel később azonban a város rohamos léptekben fejlődve, parkjaira is több gondot fordított. Akkoriban létesült a Schlauch-tér is. Viszont az akkori Széchenyi-tér — ma Traian-tér — igen rendellennek mutatkozott, holott a gyermekek szerettek ott játszani. A városnak az idők parancszavára rendezetnie kellett a területet. Akkor merült fel az az ötlet, hogy a szobrot a kapu elől alkalmasabb, szépséget tekintve is tetszetősebb helyre helyezék át.

A város akkori polgármestere dr. Bulyovszky József összehívta a szépsézi szakbizottságot, a Szépsézi egyesületet, az olasz-í plébániai hivatalt és Rhédey-kerti felügyelő bizottságot, melynek soraiban ott voltak dr. Sarkadi Lajos, Csák Máté, ifj. Rimler Károly, Ragány János, ifj. Tóth Ferenc, Rendes Vilmos. Tehát nemcsak protestánsok, hanem zsidók is, akik nemcsak passzív résztvevők a gyűlésen, hanem — miután az elhelyezés kérdésében parázs vita fejlődött ki a teremben — valamennyien együttesen mentek le a helyszínre, ott folytatták a vitát (február 18-án, tehát elég hideg időben) s

ott állapodtak meg abban, hogy a szobrot a kapualj elől 20 méterrel az akkori városháza felé s arccal kelet felé állítják fel.

Bár érdeemben nem tartozik ide, de megemlítem, hogy ugyanakkor határozták el, hogy a kiosk háta mögött levő részt gyeppáccal,

Az albaiuliai Mailáth-gimnázium három hatodikos diákjának csokoládé-mérgezési ügye a törvényszék előtt

A bucaresti vegyvizsgáló intézet szerint a mérgezett csokoládéban nem volt strichnin

Deva. Saját tud. Izgalmas törvényszéki tárgyalás folyt le ma a devai törvényszéken. A vádlott *Griebb* Ferenc, vulcani tisztviselő, akit azzal vádolnak, hogy ő küldte azt a csokoládé csomagot, amelynek tartalmából az albaiuliai Mailáth-gimnázium három hatodikos növendéke rosszul lett s majdnem mérgezésnek estek áldozatul.

1933 őszére nyulnak vissza, amikor *Krausz* Károly vulcani nagyvállalkozó levelet kapott, amelyben egy ismeretlen arra hívja fel, hogy megjelölt helyen tegyen le 50.000 leit, mert ha nem, úgy fiainak bajt fog okozni. *Krausz* Károly azonnal jelentette az esetet a csendőrségnek, amely ugyan a nyomozást bevezette, de eredményt nem tudott elérni. *Krausz*, jóllehet a zsaroló fenyegetését nem vette komolyan, mégis aggodott fiáért s egy vasárnap Párizsban tanuló fiának levelet írt, amelyben figyelmeztette, nehogy valami baja essék.

Levélfírás közben telefonhoz hívták. Az albaiuliai Mailáth-gimnázium igazgatója telefonon közölte vele, hogy azonnal menjen Alba-Iuliára, mert *Laci* fiát megmérgezték.

Krausz Károly az első vonattal elutazott és az iskolában termett, ahol kiderült, hogy *Lupeni*-ből ismeretlen egyén csomagot küldött a hatodikos növendéknek, amelyben csokoládé volt. Ebből a csokoládéból evett a fia, továbbá *Szedlacek* Aladár és *Konka* Zoltán s valamennyien rosszul lettek s csak dr. *Mandel* főorvos beavatkozásának köszönhető, hogy életüket megmentette.

A vulcani csendőrség e rettenetes eset után, amely egész Erdély közönségét megdöbbentette, nyomozni kezdett s 1935 januárjában

letartóztatta *Griebb* Ferencet.

Négy hónap múlva, mivel a vizsgálat során semmi nem merült fel ellene, szabadlábra helyezték, de két hónap elteltével újra letartóztatták. Majd kiűzték a törvényszéki tárgyalást, amelyen felolvasták a bucaresti kémiai intézet levelét, amelyben azt írták, hogy a megvizsgált maradvék csokoládéban strichnint nem találtak.

Tanukihallgatások a devai törvényszéken.

A mai törvényszéki tárgyaláson kihallgatták dr. *Jenák* iskolaigazgatót, *Krausz* Lászlót, *Szedlacek* Aladárt és *Konka* Zoltánt, akik elmondották, hogy mit sem sejtve, sőt örömmel bontották ki a csomagot, örvendve, hogy hazulról valamelyik ismerősük rájuk gondolt s azonnal hozzáálltak a csokoládé elfogyasztásához.

Néhány perc azonban elég volt ahhoz, hogy valamennyien ágyban fetrengjenek a kintől.

Krausz Károly nagyvállalkozó azt vallja, hogy gyanúja nemcsak *Griebb*-re, hanem még más két emberre is esett, azonban a másik

árnyas fákkal gyermekjátékszótérnek alakítják át, míg a sétatérnek a kiosk előtt levő egész területét bokrokkal parkirozzák.

Mindezeket azért tartottam feljegyzésre méltónak, hogy ezzel is bizonyítsam az Erdélyi Lapok multkori cikkének azt a megállapítását, mely szerint a Mária-tiszteletnek érdeklődésükkel és tevékenységükkel adóztak a nem római katolikusok is. Másfelől az is volt ezek megírásával az óhajom, hogy az azóta felnőtt új nemzedék elé is példaképpül állítsam oda azt a felekezeti békességet, megértést és szeretetet, mi egykoron e megyében és városban virágzott.

Várady István

kettőt a csendőrség nem tartóztatta le. Dr. *Caba* Emil devai kórházi főorvos, mint orvosi szakértő, azt állítja, hogy

nem lehet teljes biztossággal megállapítani, hogy strichninnél van szó, mert mérgezett, vagy romlott hús és romlott csokoládé ugyanezeket a tüneteket okozhatják.

Véleménye szerint a csokoládét azonnal meg kellett volna vizsgálni, továbbá analízis alá kellett volna vetni a gyomormosás eredményének a nedvét, mert a strichnin az állás által vesztit erejéből, már pedig ha 5 centigramm volt csak belőle, úgy nem okozhatott halált, mert ahhoz tíz centigramm lett volna szükséges.

Dr. *Mandel* albaiuliai főorvos ezzel szemben azt mondja, hogy 5 centigramm is elegendő, sőt a strichnin hosszú évekig is eláll, anélkül, hogy elveszítené erejét, ha csak nem jut hozzá víz, mert ebben az esetben elveszti hatását. Dr. *Caba* azt állítja, hogy a strichnin az az állás által vesztit erejéből, így ha 3—4 évig a gyógyszerárban áll, már akkor is sokkal hatástalanabb, mint kezdetben.

Az esetnek, úgy látszik, a koronatanuja *Párjul*, lupeni jakos, aki eskü alatt vallja, hogy ő látta azt az alakot, aki a jelzett napon a csomagot *Lupeni*-ben a postán feladta s annak fekete kabátja volt, míg *Griebb*-nek sárga bőrkabátja. A szembesítésnél vallja, hogy nem *Griebb* volt ez az alak.

Felolvasták dr. *Kernbach* cluji egyetemi tanár irászakértő levelét, aki azt kéri, hogy *Griebb* irásával küldjenek fel három lapon nyomtatott betűket, mert szakvéleményét csak ezután tudja megadni. A védőügyvéd pedig kérte, hogy bocsássák a törvényszék rendelkezésére azokat az iratokat is, amelyekben *Griebb* a jelzett napon dolgozott.

A törvényszék mindezekért a tárgyalást december 13-ára halasztotta.

A védő a felmentő tanubizonyítékok alapján *Griebb*-nek a szabadlábra való helyezését kérte, amit azonban a törvényszék elutasított.

LÁTTAMOZTATNI KELL AZ E MODELÜ KARNETEKET. Az oradeai hadkiegészítő parancsnokságnál az E modelü karnettek láttamozása november 1-től december 31-ig tart.

Temetések. Id. Fehér István pintér 72 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a Rulikovszky-temetőben lévő kápolnából. (Erdélyi-Concordia.)

Kiss Zsófia 36 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt. (Erdélyi-Concordia.)

A mozgószínházak műsora

Heyman: Álmodjunk ketten.
Omnia: Turandot hercegnő.
Forum: Biborban, barsonyban.
Apolló: A kis ezredes.

PARFUM

rádió
Fran

A nem
Súlyo

Párizsból jelentett
dióbeszédet mondott
lette, milyen súlyos
felhatalmazást a fra
kedés leverésére. Me
ritások révén a gazd
állnak az állami be
adásokkal.

— Négy hónap
a nemzeti termelés
sék rendezésére. Két
viselői megmondják.

— Súlyos parlam
Ha ez a hangul
csapást jelent

— A pénzérték c
dióbeszédét Laval —
lájuk annak felelőss
ország sorsa. A korn
ni a legidősebb p
nem ismeri félre az
mas események törté
lódhatnak meg, mer
be döntenek. A kormá
törvényeknek.

— Elítélek mind
rek minden fran
sék a világot
Csak a nemzeti
bold

— A nemzetközi
elő. Az olasz-etiop v

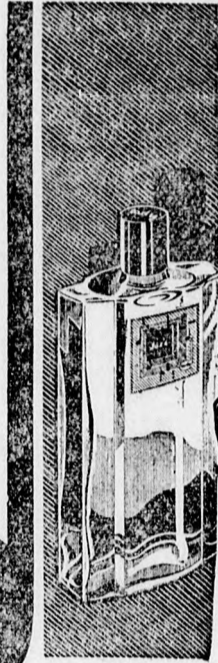
Egy mozdulat, egy mosoly, táncának ritmusa PARFÜMJE - tovább él emlékében...

Vannak nők, akik helyesen cselekszenek akkor, amikor egyéniségüknek megfelelő kölnivizet használnak. A megfelelően megválasztott kölni-viz emeli az Ön szépségét, kellemessé teszi az Önrel való társalgást. Tánc, társalgás — mindnek ki kell egészítenie az egyéniséget — és mindenekfelett a parfümkészítő mesternek kell megadnia az utolsó simítást.

Jazz a csodálatos készítmény

Jazz a legújabb kreáció a híres Lady kölniviz-sorozatban. Tizenhat virág illatának a keveréke, amelyeket összeválogattak, hogy kiemeljék a fiatalságot — szépséget — női báj.

Jazz
EAU DE COLOGNE
Lady

LAVAL rádióbeszédben szólott Franciaország népéhez

**A nemzeti egyenlenség megszüntetését kérte
Súlyos napok következését jósolta**

Párizsból jelentik: Laval kedden este rádióbeszédét mondott, amelynek során megemlítette, milyen súlyos körülmények között kapott felhatalmazást a frank megőrzésére és az üzérkedés leverésére. Megállapította, hogy megtakarítások révén a gazdasági válság óta elsősorban állnak az állami bevételek összhangban a kiadásokkal.

— Négy hónapot kértünk — mondotta — a nemzeti termelés emelésére és a fenti kérdések rendezésére. Két nap múlva az ország képviselői megmondják, helyeslik-e politikánkat.

— Súlyos parlamenti vitára van kilátás. Ha ez a hangulat állandósul, haldios csapást jelenthet a pénzügyekre.

— A pénzürték csökkentését — folytatta rádióbeszédét Laval — elutasítjuk, mert nem vállaljuk annak felelősségét. Csütörtökön dől el az ország sorsa. A kormány hajlandó megvizsgálni a legidősebb politikai kérdéseket is, mert nem ismeri félre azoknak jelentőségét. Fájdalmas események történtek, amelyek nem ismétlődhetnek meg, mert szabadságunkat veszélybe döntik. A kormány érvényt fog szerezni a törvényeknek.

— Elítélek minden erőszakot és felkérlek minden franciát, ne gyönyörködtesse a világot egyenlenségeikkel. Csak a nemzeti megbékélés vezethet boldoguláshoz.

— A nemzetközi helyzet óvatosságot ír elő. Az olasz-etiopi viszály új nehézségeket tá-

maszt. A népszövetségi alapkormány biztonságunk legfőbb alapja volt és lesz. Angliával együtt szüntelen gondunk volt a viszályt elhárítani. Mindent megtettünk a katonai megtor-

lások és az ostromzár elkerülésére. Épségben fenn kellett tartanunk az Angliával való barátságos együttműködést. Meg kellett őriznünk a barátság kötelekeit, amelyeket Rómában pecsételtünk meg. És meg kellett mutatnunk Franciaország hűségét az alapkormányhoz.

Laval ezután hangoztatta az angol-francia együttműködés további szorosságát és annak a reménynek adott kifejezést,

hogy ha a háborús bonyodalom elrendezése érdekében Mussolini békülékeny érületéhez fordulnak, ez a lépés nem lesz eredménytelen.

— Őszintén óhajtok — mondotta a továbbiak során Laval — hogy Németország felé a jó szomszédi viszony és kölcsönös megértés létrejöhessen és kifejlődjék.

A Magyar Párt parlamenti csoportja értekezletet tartott

**Megállapította a trónbeszédre adandó nyilatkozat tartalmát.
Megvitatta az új ülésszak elé kerülő törvényjavaslatok feltűnőbb rendelkezéseit**

Bucuresti. Saját tud. A Magyar Párt parlamenti csoportja a párt Calea Victoriei-uti helyiségében kedden egész nap tanácskozott. Résztvettek Bethlen György gróf, Willer József dr. Gál Miklós, Abrudbányai Ede, Paál Gábor, Jósika János báró, Szabó Béni és Szentkereszthy Béla báró.

A parlamenti csoportértekezlet beható megvitatás tárgyává tette az általános politikai helyzetet, a magyar kisebbség panaszait s megállapította a csoport tagjainak parlamenti munkarendjét. Megbeszélést folytatott az értekezlet a törvényhozó-testületek elé eddig beterjesztett törvényjavaslatokról, különösen a közigazgatási törvényjavaslatról s aztán az iparostörvény tervezetéről.

Az értekezlet tanulmányozta a trónbeszédet

és a választfelirati javaslatot és megállapította annak a pártnyilatkozatnak a tartalmát, amelyet a választfelirati vita során a Magyar Párt nevében a képviselőházban Bethlen György gróf elnök, a szenátusban pedig Gyárfás Elemér dr fog felolvasni.

A csoportértekezlet kedd este kilenc órakor ért véget. A párt szerdán délután hivatalos közleményt ad ki, amelyben részletesen ismerteti az ülés lefolyását.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Eszakon felhősödés, esetleg egy-két helyen hó, déien derült idő várható. Az idő csendes marad

Mocsaras mangrove-erdők közül nőtt fel Hollandia batáviai hatalma

Megtalálták az első batáviai holland kormányzók sirjait

Oud-Batavia vagy Benedenstadt, ahogy a hollandusok nevezik. Mennyi romantika, mennyi emlék! Szorosan egymásmellé épített zordon kőházak, hollandus kanálisok, régies raktárak, ahol valamikor a nehéz holland vitorlások drága fűszerszállítmányai pihentek. Különös világ ez, város a városban. Minden háza, utcája, sarka a XVII. század kalandos világát ébreszti fel az emberben. Amikor még a Holland Keletindiai Társaság büszke kormányzó volt az élet és halál urai. Egy XVII. századbeli trópusi gyarmatváros. Nem messze tőle a Molenvliet-kanális partjain modern nagyváros: az új Batávia. Sűrű forgalmával, autóival, modern betonházakkal. De Benedenstadt csendes, mintha aludna.

Az első holland telepes

1611-et írtak, amikor egy hórihorgas, keoskeszakállas hollandus kapitány a Tjiliwong folyó mocsaras torkolatánál kikötött. A helyet Jacatrának hívták és a jacatrai szultán hosszas tárgyalások után megengedte az idegen hajósoknak, hogy szerény telepet létesítsenek. Ugysem kellett senkinek ez a mocsaras partvidék, maláriás, egészségtelen mangroveerdővel. Hadd pusztuljanak el a bolond, idegen fehér emberek!

A hosszú, feketeszakállas kapitány, Jan Pieterzoon Coen azonban nem rettent meg a mocsaraktól, nem félt a rátornyosuló nehézségektől, hanem — ahogy az annakidején szokás volt — először erődöt épített, a castee-It, a rakkonátlan Tjiliwongot szabályozta, jó holland szokás szerint kanálisát ásottot sokezer mór rab-szolgával és zseniális szervezőtehetségének, körültekintésének, no meg kereskedelmi talentumának köszönhető, hogy

*a kietlen mocsár helyén egy évtized
mulva város emelkedett.*

Élett az első „generalgouverneur”, a Holland Keletindiai Társaság teljhatalmú kormányzója. A jacatrai szultán a markába nevetett és csak arra várt, amíg az új városban a hollandusok sok kincset, aranyat, ezüstöt gyűjtenek össze, akkor majd könnyű lesz őket felkoncolni, áruikat, hajóikat elvenni. 1623-ban már meg is támadta a fiatal telepet, de véres fejvel kellett visszavonulnia.

A város történetéről pontos, részletes feljegyzések maradtak ránk. A híres „Dhagregister van het castael van Batavia” (Batáviai erőd naplója) úgyszólván minden valamirevaló eseményt részletesen feljegyez. Páratlanul érdekes olvasmány. Mennyi emberélet pusztult el haldan ezek között a falak között! Amikor még fogalmuk se volt a trópusi higiénéről és a malária, a vérhas, a kolera és a pestis ijesztő mértékben szedte áldozatait. Azok pusztultak el, akik a veszedelmes négy, sőt hat hónapig tartó vitorlázáson szerencsésen átestek.

Mert a XIX. század közepéig Hollandiából Indiába négy, később három és fél hónapig tartott az út. A Jóreménység-foknál hajózták körül Afrikát, bár a XVIII. században már a vöröstengeri útvonalat is használják. A szuezi földszoros lóháton, karavánnal szelik át és a Vörös-tengeren készen álló hajókra szállnak. Persze ez az út sokkal költségesebb és veszélyesebb volt, mint a rendes útvonal, főleg az Egyiptomban uralkodó bizonytalan, züllött viszonyok miatt. A rövidebb út ellenére (két hónap) a skorbut veszélye éppúgy fenyegette a hajósokat és utasokat, mint a rendes vonalon. Tallemző, hogy

*az első hollandus expedíció 1598-ban
Hollandia vezetésével alatti 234 emberrel
indult, de csak 83 érkezett vissza
Tezelbe.*

Azután meg hány hajó pusztult el teljesen! Nem hiába volt olyan drága a fűszer, hiszen minden fontjához embervér, emberélet tapadt.

A legrégebb Batáviából tulajdonképpen nem maradt, sülkös emlék. A XVIII. század elején 150.000 embert számláló város túlnyomórészt malájok lakták és ezek kunyhói bambuszból, pálmalevelekből készültek. Csupán a kőházak állanak ma is és a várkapu. A falakat már rég lebontották csak az azokat körülvevő árok, a „gracht” maradt meg. Helyüket ósdi raktárházak foglalják el, a „Companies pakhuizen”, a volt Keletindiai Társaság tárházai. A régi irodahelyiségek még ma is használatban vannak, ódon, penészes, szűkablakos, vastagfalú, egymás hegyén-hátán álló rideg épületsorok. Bár a jávai bank és a városháza a régi város területén fekszik, a nagyobb cégek mind elhagyták az óvárost és a modern, egészségesebb Weltevreden és Meester Cornelius területén építettek új irodapalotákat.

Különösen megkap a várkapu. Egyedül, falak nélkül áll árván; alatta aszfaltozott autópályát. Barokk stílusú, két koronafeketére oxidált bronzszobor őrzi a bejáratot. Nem messze innen van a híres

„termékenyítő ágyú”

Füves térség szélén, régi ágyúcső hever téglalapozaton. Zárt részén „fügét” mutató emberi ökök. Felirata: „Ex me ipsa renata sum”, arra enged következtetni, hogy egyszer átönthették. Eredete bizonytalan, formája után a XVII. századból való. A malájasszonyok seregétől keresik fel az ágyút. Azt tartja róla a hagyomány, hogy megszünteti a meddőséget.

Van Ó-Batáviának egy különös helye, ahol a XVIII. század zord romantikája talán a legjellemzőbben maradt meg. A régi, úgynevezett portugál templom közelében, melynek arnyas udvarán számos kormányzó sírköve díszlik, trópusi növényekkel belepelt, szürke, igénytelen falmaradék. Rajta kopott felírás, a tábla felett lándzsával átszúrt kőhalálfej. A régies hollandus ortografiával írt felirat arról számol be, hogy ezen a helyen örök időnkig sem házat építeni, sem növényeket ültetni nem szabad. Mert itt állott 1722-ben az „átkozott” Pieter Elberveld háza, az áruló Elberveldé, akit büntetésül lefejeztek, mert a hollandusokat ki akarta irtani, hogy magának kaparintse meg a hatalmat. Évszázadokon át Pieter Elberveld neve egyet jelentett az áruló, hitszegő indo-félvér fogalmával.

A modern történelmekutatók azonban már más fényben látja a nagy „láadás” históriáját. A különösképpen igen hiányos forrásokból ma már azt a következtetést vonták le, hogy az összekülvő Elberveld, aki különben német apától és maláj anyától származott, inkább a

teljhatalmú és kapzsi kormányzó áldozata, mert Elberveld volt Batávia egyik leggazdagabb embere és birtokait a kormányzó kapta meg. Régi, poros aktákból kitérjük, hogy ez az Elberveld hosszas pereket viselt a kormányzóval. De azt is elárulják, hogy a Keletindiai Társaság vezetőembere nem volt valami skrupulózus gentleman. Hogy tehát Elberveldre sanda szemmel nézett és ellensége volt, nem kétséges. Amellett India messze volt, a kormányzó pedig nagy úr. Az 1722-es véres láadás tervét (mert a láadás sose tört ki) tehát még ma is fátyol borítja.

A Keletindiai Társaság büszke kormányzó: Coen, a nagy puritán, a városalapító volt az első. Tiszta, egyenes jellem volt; saját nevelt leányát halálra ítélte, mert megszökött egy fiatal alkereskedővel. Ebben a furcsa gyarmati kereskedelmi hierarchiában az alkalmazottak, akár a katonák, rangokat viseltek. Volt segéd-, alkereskedő, kereskedő, főkereskedő. Ezek komoly címek voltak, kinevezéssel és pátenssel.

*Aki saját szakállára kötött üzleteket,
arra súlyos börtön, sőt halálbüntetés is vár.*

A „Companie” volt akkor minden. Állam az államban. És a kormányzó élet és halál ura.

1935-ig kellett várni, míg az első kormányzó, közöttük Jan Pieterzoon Coen sírját megtalálták. El Batáviában egy lelkes holland magánzó, aki évek óta foglalkozik történelmekutatással.

Addig kutatott a régi batáviai és holland levéltárakban, míg végre sikerült kinyomoznia a helyet, ahol a város alapítója örök álmát alussza.

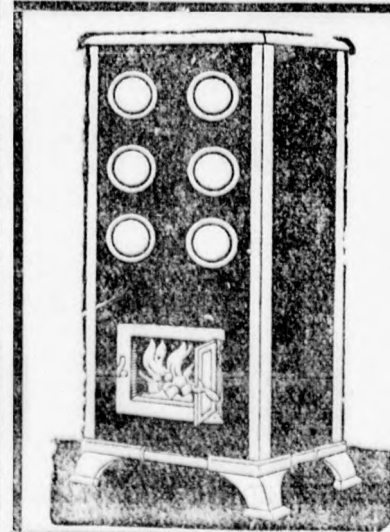
Régen templom állott itt, az óbatáviai főterem, de a XVIII. század végén már annyira romos volt, hogy 1820 táján lebontották. Mit törődtek akkor azzal, hogy a süllyedő, talajvizet, régi templom alatt a holland gyarmatok legkiválóbbjai alusszák örök álmukat. A lebontott templom helyén raktárépületet emeltek. Régi térképek alapján azután sikerült kiszámítani a régi templom helyét. Az ásások végre eredményre vezettek.

32 sírt ástak fel és megtalálták a templom alapfalait is.

Coen nyolcszögletű sírja ugyanis a templom közepén feküdt. A „Dhagregister” alapján megállapították, hogy Coen tetemét — mert ragályos bélszékély pusztult el — ólomkoporsóba tették. Az ólom már rég elmállott a trópusi talajvízben, de a csontok nagyrésze megmaradt. Ezek átvették az ólom anyagát és koromfeketék. Innen és a régi képeken ábrázolt feltűnő hegyes állkapocs és a csontváz méretei (1 m 92 cm) alapján a lelkes kutató meg van győződve, hogy valóban Coen földi maradványait találta meg.

De nemcsak Coen teleme fekszik itt a régi raktárház alatt, hanem Spexo, Speelman és sok más kormányzó csontja is. Sokan voltak szegények. Egyik se tartotta ki pár évnél tovább. Nagy urak voltak; büszkék, hatalmasak, de nem örülhettek sokáig a hatalomnak, a ragyogásnak, vagyonnak. *Sorba hullottak el rövid, ütötözött betegségekben, vagy pusztultak el a tengeren primitív, nehézkes vitorlásokon.* De velük együtt számtalan kereskedő, katona, hajós is. Mert Hollandia keletindiai uralma repgetek vérbe, emberéletbe került.

Dr B. H.

**Sok tizezer
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a**

„ZEPHIR”

**kályha az összes kályhák között a
LEG JOBB**

10 kilogramm fával **24** órán át.

GYÁRTJA:

Szántó D. és Fia, Oradea

Kapható mindenütt. — Kérjen díjmentesen árjegyzéket

HIREK

Központi csekkosztóság, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 6.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes állam ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a változtatásokat magánlevelekkel válaszolunk.

Zürichi zárólat. Párizs 20.38, London 15.28,
Newyork 309 háromnegyed, Brüsszel 52.32 fél,
Milánó —, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 209.30,
Berlin 124.50, Bécs — schilling 56.90, Prága 12.80,
Varsó 58.25, Belgrád 02.

Pacha püspök hatvanöt éves. Timi-
soara. Saját tud. Kedden ülte meg dr. Pacha
Ágoston megyéspüspök hatvanötödik születés-
napját. Pacha püspök 1870 november 26-án
született a bánsági Moritfelden, atyja iparos
volt. Azóta a kalapács, amellyel odahaza édes-
atyja kereste meg a kenyeret, a főpásztori cí-
merben is ábrázolást nyert, mint a munka
szimbóluma. Pacha püspök, aki már pappá-
szentelésé előtt került a püspöki irodába, negy-
venhárom év óta működik az egyházmegye
adminisztrációjában, illetve tizenhét évvel ez-
előtt az egyházmegye vezetője lett; előbb mint
apostoli kormányzó, majd 1930-ban mint az
átszervezett, illetve ujonnan létesített timi-
soarai püspökség megyéspüspöke. Hatvanötö-
dik születésnapja alkalmával a központi pap-
ság kereste fel a kápiálan tagjaival és a teoló-
gia tanári karával egyetemben. A papság élén
Blaskovics Ferenc prelátnak, nagyprépost kö-
szöntötte a püspököt.

**A Szent László Társulat háború előtti bucu-
rești vagyona ügye a Semmitőszék előtt.** Bucu-
rești. Saját tud. Ismeretes, hogy a pénzügymin-
iszterium elhatározta a Szent László Társulat
sokmillió értékű bucu-rești ingatlan vagyonának
a felszámolását. Az ilfovi törvényszék ez alapon
elnöki vendélettel árverést írt ki három épület-
re, kettőt pedig a román állam tulajdonába he-
lyezett. A felszámolás ellen Mailáth püspök
kifogással élt azzal az indoklással, hogy ő
képviselet azon hívek érdekeit, akiknek hozzájá-
rulásából e nagy ingatlan vagyon létrejött. A
contestációt azonban úgy a törvényszék, mint a
Tábla visszautasította azzal az indoklással,
hogy Mailáth püspök nem illetékes és a be-
adványt késedelmesen nyújtotta be. Ennél az
elutasításnál a Tábla nem vette figyelembe a
püspöki hatóságnak azt az érvelését, hogy a fel-
szólalás beadási határidejét az ilfovi törvény-
széki elnök rendelkezése a Monitorul Oficial-
ban való megjelenésétől kezdve kell számítani
s így a beadvány nem esett ki a terminusból.
Ugyanerre való utalással került kedden az ügy
a Semmitőszék elé. A tárgyaláson Mailáth püs-
pök jogi képviselője okiratot mutatott fel, mely
szerint a szóbanforgó vagyontárgyak az erdélyi
püspököknek adományozták s így ő jogosan je-
lenik meg a vagyon védőjeként. A pénzügymin-
iszterium ügyvédje vitatta az adomány-levél
hivatalos jellegét, mert abból, szerinte, még az
időpont sem állapítható meg pontosan, amely-
ben keletkezett. Hosszas vita után a Semmitő-
szék határozathozatalra vonult vissza, de dön-
tést csak december 3-án fogja kihirdetni.

**Eltemették dr. Faragó János teológiai
tanárt.** Timisoara. Saját tud. Vasárnap
delután temették el a jugoszláviai Aracson ál-
talanos, nagy részvét mellett Faragó János dr.
nyugalmozott timisoarai teológiai tanárt. Dr.
Faragó a templomban ravatalozták fel. A
gyászszertartást Brenner Frigyes pápai proto-
notárius, nagyikindai plébános végezte. A
timisoarai papság nevében Rech K. Géza apát-
plébános mondott nagyszabású, megható
beszédet.

**A timisoarai vasutigazgatóság palotája a
pénzügyigazgatóság tulajdonába került.** Timisoa-
ra. Saját tud. A palota, amelyben a vasutigaz-
gatóság működik, a Timisiana-, illetve Victoria-
bank tulajdona volt eddig. Abból kifolyólag azon-
ban, hogy az állam, illetve a pénzügyigazgatós-
ág és a Banca Nationala a bankot szanálták,
most november 1-ével a Victoria több timisoarai
ingatlan a pénzügyminiszterium tulajdonába
ment át. Így lett az államé a vasutigazgatóság
palotája, a Belvárosban a Löffler-palota középső
épülete és a Terminus-szálló épülete is. Az in-
gatlanok kezelését a Banca Nationala vette át.

**50 és 75 százalékos vasuti kedvez-
mény Satu-Marera.** Saját tud. A jövő év
folyamán rendezik meg a „Satumarei Hóna-
pot,” amelyen a város fejlett gyári és kézi-
iparát, kereskedelmét, közművelődési egyesü-
leteit stb. fogják bemutatni. A vasuti vezet-
igazgatóság már megadta a CFR összes vona-
lain a satumarei hónap egész időtartamára a
kedvezményt, amely hétköznapokon 50 és ün-
nepnapokon 75 százalékos lesz.

**Hagyományos szertartások között megnyit
az új angol parlament.** Londonból jelentik: Ked-
den délután ült össze hagyományos külsőségek
között az ujonnan megválasztott angol képvil-
selőház. A szokásos szertartás kíséretében a kép-
viselők átmentek a lordok házába, ahol a lord-
kancellár közölte, hogy György király decem-
ber 3-án trónbeszédében fogja ismertetni a par-
lament feladatait.

**Glattfelder Gyula püspök a felekezeti
polémia ellen.** Budapestről jelentik: Glatt-
felder Gyula esanádi megyéspüspök az
Actio Catholica értekezeti főemelte szavát a
felekezeti polémia ellen. Arra kérte az egy-
házmegye igazgatóit, iparkodjanak a klérust
befolyásolni, hogy lehetőleg pozitív irányban
fejtsenek ki működést és felekezeti polémia-
ba ne kapcsolódjanak.

**Harmincemillió kölcsönt vesz fel Satu-Mare
városa.** Saját tud. A város vezetősége elhatáro-
ta, hogy harmincemillió kölcsönt vesz fel, mely-
ből a régi kölcsön hátralevő részletét fizetik ki
és a már éretlen fontos közmunkákat végeztetik
el. Dr. Chereches Stefan az időközi bizottság el-
nöke most érkezett vissza Bucurestiből, ahol a
kölcsönnyújtás érdekében tárgyalt a legnagyobb
sikerrel. A parlament még karácsony előtt meg-
szavazza azt az egyszakos törvényt, amely le-
hetővé teszi a kölcsön felvételét. Ez a törvény-
szakasz arra is fel fogja hatalmazni a várost,
hogy a kölcsönön kívül egyes közmunkákat
részletfizetésre végeztessen, ami azért fontos,
mert egy belga cég olyan ajánlatot tett a város-
nak, hogy díjmentesen, illetve készpénz nélkül
építteti meg a vízműveket, de több évi időtar-
tamra kéri a vízfelvételek beszedésének átruhá-
zását. Így mintegy önmagától készülne el a víz-
mű, amelyet nagyon nélkülöz Satu-Mare város
közönsége.

*** Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor-
és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has ál-
landó puffadtsága és a rekeszizom gyakori fel-
toldása, hát- és derékfájás ellen a természetadta
„Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokba el-
osztva, naponta többször bevéve, hathatós
segítségnyújt. Az orvosok ajánlják.**

**Az újságíróegyesületek értekezletét
tartanak az új sajtótörvény és a cenzura
ügyében.** Bucurestiből jelentik: A profes-
zionista újságíróegyesületek ma este közös
értekezletet tartanak, amelyen a sajtótörvény-
nyel, a cenzura kérdéssel és az újabb lap-
betöltésekkel foglalkoznak.

Súlyos ítéletet sertéscsempészésért. Arad.
Saját tud. Az aradi törvényszék szerdán dél-
előtt hozott ítéletet egy évvel ezelőtti csem-
pész ügyben. Pecicáról ugyanis nagymennyiségű
beteg sertést csempészték át a határon meg-
hamisított iratokkal. A törvényszék Gules Todor
pecicai tisztviselőt 8 hónapi börtönre és politikai
jogainak háromévi felfüggesztésére, Miscoi
Todor pecicai gazdát okirathamisítás miatt 6
havi börtönre, Jovanas Traian pecicai lakost fel-
büjtés miatt 7 havi börtönre ítélte. Hussein
Alechin állatorvost és Dobai Gábor volt főszol-
gábirót felmentette. Az ügyész megnyugodott az
ítéletben, azonban semmisségi panaszt nyújtott
be alaki kifogások miatt. Szerinte az ügy tár-
gyalására nem jogosult az aradi törvényszék. Az
elitelték fellebbeztek.

Opera lesz az Énekes Madárból. Budapest-
ről jelentik: Tamási Áronnak, az Uj Thália
előadásában bemutatott „Énekes madár” című
székely mesejátéka nagy irodalmi sikert ért el
a magyar fővárosban. Ez a siker arra indította
a Vigszínházat, hogy egy új darab megírására
kérje meg a kitűnő író. Szó van arról is, hogy
az „Énekes madár”-t megzenésítik s az Opera-
házban is előadják.

Tapsológép a rádióban. Párizsból jelentik:
Szokatlan kéréssel fordultak a párizsi rádióban
szereplő színészek a rádió igazgatóságához. Elő-
adták, hogy a rádióban való szerepléseiknél igen
különbözik a közönség tapsolását, az ünneplést.
Nem tudnak a rádióelőadások alkalmával fel-
melegedni, nincs ami tüzhözza őket. Kérik az
igazgatóságot, hogy gondoskodjék „műnőzökről”,
akik az egyes jelenetek után megtapsolják a
szereplőket. A rádió igazgatósága a szokatlan ké-
résre még szokatlanabb megoldással válaszolt:
elektromos szerkezetet állított me, amely min-
den jelenet végén megtapsolja a szereplőket. Kér-
dés már most, hogy a tapsológép fel tudja-e tü-
zolni az ünnepléshez szokott színészeket?

**Skarlát és diftéria ellen beoltják az összes
1-10 év közötti gyermekeket Careiben.** Saját
tud. Tizenkét év óta nem pusztítottak ilyen ke-
gyetlenül a járványok, mint az idén. Különösen
sok járványos megbetegedés történt Salaj
megyében és főleg a Carei és a Valea lui Mihai
járásban. Carei városában eddig csak szórványo-
san fordultak elő fertőző betegségek, azonban
a cluj-i egészségügyi hivatal rendelkezése értel-
mében Careiben az összes 1-10 év közötti gyer-
mekeket skarlát és diftéria ellen haladéktalanul
be kell oltani. A város főorvosi hivatalától szer-
zett információink alapján a védőoltásokat,
minden késedelem nélkül megkezdik, amint az
oltanyagok rendelkezésre fognak állani és a
főorvosi hivatal által kért négy orvos delegálása
megtörténik, akik a védőoltások gyors lebonyo-
lításánál fognak segédkezni.
Tg.-Muresen — mint tudósítónk jelenti — a
skarlátbeteg számok meghaladják a kilencvenet
és több halálos végű megbetegedés is történt. Az
oltásokat Tg.-Muresen is rövidesen megkezdik.

**Felhívás! Azon leányok, akik hiva-
tást éreznek a zárdai életre és hajlandók a
betegápolásra, jelentkezhetnek az „Assisi szent
Ferenc leányai” betegápoló nővéreknél, Rad-
nán. További felvilágosítást ugyanott kap-
hatnak.**

**Oradea bekapcsolódik a nemzetközi repülő-
forgalomba.** Hivatalos helyen már reggel beszél-
nek arról, hogy Oradean repülőteret állítanak
fel és a várost bekapcsolják a nemzetközi rep-
ülő forgalomba. Még a nyár folyamán Oradeán
járt egy repülésügyi szakértő és a Boné-kut kör-
nyékén ki is mérték a repülőter területét. Leg-
utóbb dr. Bancila prefektus intervensiót Bu-
curestiben, illetékes helyen és onnan határozott
ígéretet kapott a munkálatok megindítására.
Kedden Bancila prefektusnak levél érkezett Bi-
bescu Valentin hercegtől, a világhírű avatikus-
tól, aki Nemzetközi Aero Szövetség elnöke,
amelyben a herceg a legmelegebb támogatásáról
biztosítja a város és megye lakosságát és igé-
retet tesz arra, hogy siettetni fogja a terv meg-
valósítását.

**Jogerős lett a pesti bankrablók halá-
los ítélete.** Budapestről jelentik: A kirá-
lyi Kuria helybenhagyta a három Szabadság-
téri bankrabló halálos ítéletét. Tary Nándor,
Radovics László és Szepesi László halálos íté-
lete ezzel jogerőre emelkedett.

Megbüntetett vállalatok. Bucuresti. Saját
tud. Kedden ismét ülést tartott az ipar- és keres-
kedelmi miniszteriumban a román személyzet
elhelyezésére kirendelt bizottság. 20.000 lei pénz-
bírsággal sújtotta Chisinaui Radmalky testvé-
rek szeszgyárát, mert nem volt hajlandó rend-
kezésre bocsátani a lajstromokat, a személyzet
helyzetének felülvizsgálása céljából. A bizottság
számos más vállalatot a megdorgálás büntetésé-
vel sújtott, mert azok nem nyújtották be idejé-
ben a személyzetről szóló kimutatásokat.

**Kommunista szervezkedést lepleztek
le Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik:
Kedden délután nagyobb kommunista szer-
vezkedést lepleztek le Zágrábban. A rendőrség
a kommunista párt titkos központi bizottságá-
nak tagjait letartóztatta és lefoglalta a szervezet
nyomdáját. A letartóztatottak száma még ismer-
etlen. Letartóztatták a Merkur-bank Herzog
nevű igazgatójának leányát is. Elfogták egy
kommunista futárt s a nála levő okmányokból
kijönik, hogy a prágai, bécsi, pozsonyi és bel-
grádi kommunista központok együttműködtek
a zágrábi szervezettel.

Betegek, akiket a kólika ágyhoz szegez

Nagyon sokan szenvednek gyomor- és gyomorszáj (duodenum) fekélyektől. Közismert, hogy milyen elviselhetetlen fájdalmakat okoznak ezek a fekélyek. Es ezenkívül nagyon is alattomos ez a betegség. Néha 3 hétig is abban a hitben ringatózhatnak a betegek, hogy meggyógyultak és azután egyszerre még sokkal hevesebben tör ki a betegség, a kólika borzalmas kínjai. A gyakori nappali és éjjeli rohamok hetekre ágyhoz szegezik. Nagyon szigorú étrendet kell tartaniok, a legkisebb eltérés is súlyos következményekkel jár.

Az azonnali enyhülés és gyógyulás rohamos elősegítésére a ma ismert készítmények közül egyik sem hat olyan gyorsan és kedvezően, mint a „Gastro D.” készítmény. Mert az a növénykióvat, amelyből ezt a gyógyszert készítik, nemcsak a helyi tünetekre hat, hanem a központi és periférikus idegrendszerre is és tulajdonképpen minden emésztőszervi megbetegedés eredendő oka, az ideges zavarokban keresendő.

Különbözik is a „Gastro D.” nagyon kedvező hatással van az összes ideges természetű zavarokra is, mert kitűnő csillapítószer. **Dr. S. R.**

130 lel utánvéttel küldi az európai vezérképveselő: Császár E. gyógyszerháza, București, Calea Victoriei 124.

Halállal végződő, véres lakodalmak egy salajmegyei községben. Zălau. Saját tud. Véres és halállal végződő verekedés játszódott le Tranis községben, Mérges János lakodalmas házában. A mulatságra a házigazda többek között meghívta Muresan Marcus és Lucael János falubeli gazdákat is, akik hosszú idő óta ellenséges viszonyban éltek egymással. A haragosok megjelentek Mérges barátjuk leányának lakodalmán. A nagymennyiségű alkohol elfogyasztása után szórakozni akartak a vendégek és csipős megjegyzésekkel heccelték egymás ellen az asztal két legtávolabbi sarkánál ülő haragosokat. Muresan, hogy „bátorságát nehogy kétségbe vonják” felállt helyéről s a tőle távol ülő Lucaelhoz lépett, akit távozásra szólított fel. Ebből szóváltás, majd verekedés keletkezett, de nemcsak a haragosok, hanem az összes jelenlévők között, aminek csak akkor lett vége, amikor Muresan késével többször hasbaszurta a szerencsétlen Lucaelt, aki szörnyű fájdalmak között rövidesen meg is halt. A késelő gazdát letartóztatták.

Halálragázolta az autóbussz Láng Lajos anyósát. Budapestről jelentik: Láng Lajos felsőházi tag anyósát, Schultz Manó kereskedelmi főtanácsos 74 éves özvegyét halálos szerencsétlenség érte. Amint a Zugliget és Hűvösvölgy felé vezető utak kereszteződésénél a villamosról leszállt, egy társas gépkocsi elütötte és halálragázta.

Kihantolják egy gyanus körülmények között meghalt adóvégrehajtó sírját. Marghita. Saját tud. Pár hét előtt a járásbeli Tăuteu községben gyanus körülmények között meghalt Zamfirescu Emil adóvégrehajtó. Hirtelen erős gyomorfájdalmak lepték meg s pár óra alatt kiszendvedett. Temetése után olyan hírek keltek szárnyra a faluban, hogy Zamfirescut bűnös kezek tették el láb alól. A hír a csendőrséghez is eljutott s vizsgálatot indítottak, amelynek eredménye igazoltnak látszott ezeket a gyanúsításokat s az ügyészség elrendelte az elhunyt adóvégrehajtó holttestének kihantolását és felboncolását a halál okának megállapítására.

Falbontó betörők garázdálkodnak Marghitán és környékén. Marghita. Saját tud. Pár hét óta falbontó betörők garázdálkodnak a marghitai járásban. Nemrégiben Farkas Eliás Suplacul de Bărcău-i szabómeister raktárának falát vágta át egy éjjel ismeretlen tettesek, közel huszezer lei értékű árut zsákmányolva. Pár héttel később Gutmann Jósua ugyancsak ottani kereskedő boltjának falát furták meg és hater ezer lei készpénzt s különböző tárgyakat vittek magukkal. Végül a héten Brüder Mór marghitai cipőkereskedő látogatták meg a betörők, innen azonban mindössze száz lei készpénzt és néhány pár cipőt vittek el.

A mázsával való visszaéléseért 1500 leire ítélték. Carei. Saját tud. Jelentették, hogy Baghi Antal mérlegkezelőt, aki a carei Ardelaul olaj és szappangyárnál volt alkalmazásban, a járásbírósg a mázsálásnál történt s a felek kárára elkövetett visszaélések miatt egyhavi fogságra s ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte. Mivel a járásbírósg ítélet indokolása szerint Baghi Antal mázsakezelő-raktárnoknak feltétlenül tudnia kellett, hogy a mérleg nem mutatja a helyes súlyt és ezt a körülményt be kellett volna jelentenie a főnökének. Baghi fellebbezése alapján a zălaui törvényszék az elsőfokú ítéletnek az egyhavi fogság kiszabására vonatkozó részét megsemmisítette, ellenben az 500 lei pénzbüntetést 1500 leire emelte fel. Az ítélet jogerős.

Rablási kísérlet a Ghimes-völgyében. Mer-curea-Ciuc. Saját tud. Ambrus András (veress) lunca de susi csángógazdálkodóhoz éjszaka beállított két bekormozott arcu egyén és részegzett fegyverrel arra szólították fel, adja elő a háznál tartott pénzt. Ambrus kijelentette, hogy egyetlen bani készpénz sincs a háznál és segítségért kezdett kiáltani. Erre az egyik bandita bicskát rántott és Ambrusnak a hátába szurta, míg a másik Ambrus sikoltozó feleségét fojtogatta. A két rabló, visszavonulását felhúzott fegyverrel fedezve, a közeledő szomszédok elől, a közeli erdőbe menekült. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a rablók kézrekerítésére.

Öt darab fát! Timisoara. Saját tud. A Szociális Misszió józsefkülvárosi szervezete, miként jelentették, vasárnap fagyűjtő akcióját rendezte meg a Józsefkülvárosban. Háznál-házra jártak a megbízottak és szekereiken egy vagonra való fát gyűjtötték a szegények számára. Azonkívül ruhaneműt és játékszereket is. Most aztán a Misszió egyéb szervezetei is megrendezik ezt az akciót. December 1-én a Belvárosban és az Erzsébet-külvárosban, december 8-án a Gyárkölvárosban tartják meg a fagyűjtést: mindenkitől csak öt darab fát kérnek, azonkívül felesleges ruhadarabokat és játékszereket.

A hetvásárra indult és utközben meghalt. Targu-Mures. Saját tud. Wartenberg Sámuel reghini mészárosmester a ghiurghini hetvásárra tartott fogatával, amikor szívizélhűdés következtében lefordult kocsijáról. Ugy találták meg az emberek holtan, az országot árkában.

Ralf Harwood, az egykori távirótiszt, akit György angol király pénzügyi titkárának neveztek ki.

Az utcai zavargások áldozatainak temetése Kairóban.

A kopersókat zöld-fehér, holdas, csillagos nemzeti zászlóval takarták le.

*** Gyomor- és bélzavaroknál,** hasüregbéli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgösésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közközhízi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a hosszú idő óta fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dícsérik. Az orvosok ajánlják.

Tűz egy salajmegyei községben. Zălau Saját tud. Beltung községben eddig még ismeretlen okból kigyúlt Tephart János gazdának a háza s mielőtt még sikerült volna lokalizálni a tüzet, a lángok átcsaptak a szomszéd felváltó csűr tetőzetére is. A két szalmával fedett épület teljesen leégett s csak nagy erőfeszítések árán sikerült a gyorsan terjedő tüzet eloltani, mielőtt Tephart szomszédjának a háza is meggyúlt volna. Az a gyanu merült fel, hogy gyújtogatás történt.

Autó és személyvonat karambolja a Kerepesi-úti sorompónál. Budapestről jelentik: A Kerepesi-úton egy gépkocsi öt utasával nekirohant a lezárt vasúti sorompónak s azt áttörte. Abban a pillanatban haladt át a síneken egy személyvonat. Szerencsére a mozdonyvezető ekkor már erősen lefékezett, úgy-hogy a vonat nem borította fel a gépkocsit, csak nagyobb darabon maga előtt tolt. Egy utas súlyosan, kettő könnyebben megsebesült. A gépkocsivezetőnek és egy utasnak semmi baja sem történt.

Ellítették a cigány rablóbanda vezérét. Mer-curea-Ciuc Saját tud. Caldăraru Traian sibiú származású cigány, rablóbandát szervezett s valóságos rettegetésben tartotta Ciuc megye községeit. A csendőrök a múlt év folyamán elfogták a banda tagjait vezérükkel együtt és előzetes letartóztatásba helyezték. A vizsgálóbírósnál tartandó egyik kihallgatásra való elővezetés alkalmával a banda 4 tagjának sikerült megszökni, úgy-hogy a bandavezért lehetett csak néhány kis-korú társával igazságszolgáltatás elé állítani. A törvényszék Caldărarut egy és fél évi börtönrre ítélté tizenegy rendbeli betöréses lopásért és uton-állásért.

Defektmentes pneumatik. Newyorkból jelentik: Az egyik amerikai pneumatik-gyár olyan tömlők gyártására rendezkedett be, mely egy csapásra megvédi az autóst az autózás rémétől, a gumidefektől. A sokféle kísérlet után ez végre egészen tökéletesnek mondható. A tömlő sok apró, egymástól szeleppel elzárt cellából áll, amelyekben teljesen egyforma a légnyomás. A szelep egyik irányban átengedi a belepumpált levegőt, a visszaömlést azonban meggátolja. Már most, ha valamelyik cellát szög furja keresztül és kiszalad belőle a levegő, a cella oldalfalai a mellette lévő két cellában uralkodó nyomásnak engedve összelapulnak, anélkül, hogy az egész pneumatikban észrevehetően csökkenne a nyomás. Egyetlen hátránya az újfajta pneumatikának, hogy előállítási ára ma még meglehetősen magas s így általános elterjedtségnek aligha fog örvendeni. Egyelőre a versenyzők körében mutatkozik iránta nagyobb kereslet.

Sze

București szerint Románia így az európai ötödik helyet

oltott tőkék belföldi tőkék nem oltott tőkék még nem te

A nem képvisel s re hogy a román A bort eddig okirályságban Bessarabiába fogyasztott b fel nagy ered tika mutatja:

kivitel
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935 (X. 25)

Az idej r

A nem és te

A svájci tályának jelen gyedében a sz szakonkint k melést, úgy h tejtermelése c következtében szilárd, illetve nusítottak. A idejűen külön jelentősen az kedvező helyze hatását és a ugyancsak ki árok. A tej- vendetes szilá javulás kilátá az árak nem legalább is a lehet számitar lentősen apad ható, ami a s fog hatni. A sának elbirálá a tejtermékek is agrárpolitik penhágában a denek Ausztr nemzetközi va a földközi-ten hatás nélkül konjunktúra az élelmiszere tejtermék-piac

Templomi lo lók, miseruh peny, betegé mint az össz (kehely, paci kanontáblák.

kegytáró Timisoa Ugyanott a kivitelű ima rek, érmek.

KÖZGAZDASÁG

Szőlőtermelésünk helyzete

Bucurestiből jelentik: A statisztikai adatok szerint Románia átlagos bortermése 8 millió hl s így az európai bortermelő országok között az ötödik helyet foglalja el. Minőségi szempontból

azonban gyengén áll, mert a szőlőtermelés nincs megfelelő színvonalon, az elültetett szőlők nem adhatnak jóminőségű szőlőt. Ezt az alábbi statisztika szemlélteti:

Az elültetett tőkék minősége	Beültetett terület				Erdély	
	Ókirályság	Besszarábia	1927	1934	1927	1934
	1000 hektárban					
oltott tőkék	52.0	55.8	26.9	18.0	28.9	31.8
belföldi tőkék	20.4	15.9	14.8	9.0	3.0	2.3
nem oltott tőkék	36.4	70.8	52.1	63.1	5.3	6.4
még nem termő tőkék	17.9	23.2	14.1	22.8	8.5	9.3
Összesen:	126.7	165.7	107.9	112.9	45.7	49.8

A nem nemesített szőlő tehát nagy arányt képvisel s részben ez magyarázza meg azt, hogy a romániai szőlő és bor nem exportképes. A bort eddig csak belföldön fogyasztották. Az ókirályságban egy lélekre évente 46 liter, Besszarábiában 90 liter és Erdélyben 20 liter elfogyasztott bor jut. A szőlő kivitel sem mutat fel nagy eredményeket, amint az alábbi statisztika mutatja:

kivitel	1.000 q	millió lei
1929	14.4	21.9
1930	38.8	55.2
1931	36.7	36.7
1932	10.8	6.1
1933	1.0	0.6
1934	20.6	9.7
1935 (X. 25-ig)	16.0	8.0

Az idei rendkívül nagy bortermés követ-

keztében az árak annyira lemorzsolódtak, hogy a termelők veszteséggel kénytelenek a bort eladni. A termelő az újbor literjét 2-4 leiert adja, mert nincs elég hordó a raktározáshoz. A nehéz helyzet növeli, hogy a termelők nincsenek kellőképpen megszervezve. A bortermelők küldöttsége kérte a pénzügyminisztert, segítsen helyzetükön, amire alkalmas eszközként javasolják, hogy a kormány tiltsa el a gabonaszesz gyártását, mert így 15-20 ezer vagon gyenge-minőségű bort lehetne szeszgyártásra felhasználni. Ezenkívül kérik, hogy ecetgyártáshoz is csak bort lehessen használni, s hogy tiltsák be az új szőlőtelepítéseket és adjanak adókedvezményeket. Az idei bortermés meghaladja a 10 millió hl-t. Az előző években a borfogyasztás 6-8 millió hl volt s így az idén legalább 2 millió hl feleslegre lehet számítani. A borárak továbbra is rendkívül alacsonyak.

A nemzetközi tejtermék- és tejpiac helyzete

A svájci gazdaszövetség árhírszolgálati osztályának jelentése szerint az év harmadik negyedében a szárazság s zóltakarmányhiány időszakok kedvezőtlenül befolyásolta a tejtermelést, úgy hogy az előző évvel szemben a világ tejtermelése csekély mértékben csökkent. Ennek következtében az elmúlt évnegyedben a tejárak szilárd, illetve gyengén emelkedő irányzatot tanúsítottak. A raktárkészletek csökkenésével egyidejűen különösen a vaj világpiacán emelkedtek jelentősen az árak. A vajpiacok különlegesen kedvező helyzete a sajtpiacokon is éreztette előnyös hatását és a legtöbb sajttermelő körzetben ugyancsak kisebb mértékben emelkedtek az árak. A tej- és tejtermékpiacok helyzetében árendetes szilárdulás mutatkozik és a további árajavulás kilátásai is javultak. Ha a közeljövőben az árak nem is fognak jelentősen emelkedni, legalább is a világpiaci helyzet állandóságára lehet számítani. Miután a hűtőházak készlete jelentősen apadt, a vajpiac szilárd irányzat várható, ami a sajtpiac áralakulására is kedvezően fog hatni. A világpiaci helyzet várható alakulásának elbírálásakor figyelembe kell venni, hogy a tejtermékek áralakulása, mint eddig, a jövőben is agrárpolitikai irányítás alatt fog állni. Koppenhágában a közeljövőben tárgyalásokat kezdenek Ausztrália és Új-Zéland képviselőivel a nemzetközi vajárak alátámasztása érdekében és a földközi-tengeri politikai feszültség sem lesz hatás nélkül a tejtermékpiacra. Az általános konjunktúra következtében a nyersanyagok és az élelmiszerek iránt megnövekedett kereslet a tejtermék-piacra is kedvező hatású lehet.

Templomi lobogók, egyesületi és dalárda zászlók, miseruhák (palást, vérum, ciborium-köpeny, betegellátó-tarsoly, stóla, stb.), valamint az összes templomi felszerelési tárgyak (kehely, pacificalé, gyertyatartók, csengők, kánontáblák, stb.) legmegbízhatóbb beszerzési forrása Romániában a

MISSIÓ

kegytárgy- és egyházi műipari üzlete, Timișoara, Belváros, Püspöki palota.
Ugyanott a leggyorsabbtól a legdrágább kivitelű imakönyvek, szentképek, rózsafüzérek, érmek, valamint jó könyvek legdusabb raktára.

Deviza-amnesztia. Bucurestiből jelentik: A kormány deviza-amnesztiát készít elő, s az erre vonatkozó rendelettervezetet is elkészítette. Eszerint mindazok az importőrök, akik az árubevételek vagy a külföldi hátralékos tartozások kifizetésére más fizetési eszközökkel használtak, mint amelyek a devizakereskedelmet szabályozó törvény megengedi, az új törvény értelmében amnesztiában részesülnek, amennyiben 30 nap alatt bejelentik a törvényes formák mellőzésével eszközölt devizakifizetéseket.

Praktikus állatbiztosítási rendszer Turda megyében. Saját tud. Turda megyében az állategészségügyi szolgálat az egész vármegye területére nézve közigazgatásilag megszervezte az állatbiztosítási szervezetet. Minden község a költségvetésbe minden évben felvesz egy külön alapot az állatbiztosítás céljaira. Ebből fedezik aztán az elhullott állatok után a gazdáknak járó kártalanításokat. Ezt az alapot az állat-tulajdonosok taxái is gyarapítják.

Hatenként öt vagon sertéshúst visznek Satu-Mareről Németországba. Saját tud. A napokban a városi vágóhid igazgatóságánál megjelent az egyik nagy németországi exportőr képviselője és tárgyalásokat kezdett abban az irányban, hogy a környéken beszerzett sertéseket a városi vágóhídon vágassák le s innen exportálják ki Németországba. Később a mennyiséget öt vagonra emelték fel. A vágóhid igazgatósága természetesen örömmel engedte át a vágóhidat a cég rendelkezésére, mert ezzel telemes bevételt biztosított a városnak és biztosította a megye állattenyésztőinek is a cég vásárlását. A szerződést már alá is írták, a földművelésügyi minisztérium azt jóváhagyta s így a munkát megkezdhetik. Az első küldemény 26-án indult utnak Berlin felé.

Szarvasmarha propaganda postabélyegzőkön. Dél-Bajorországban, többek között a miesbachi, szimmentáli jellegű tarka marhát tenyésztő körzetben a postabélyegzőkön a bérmentesítési díj és dátum feltüntetésén kívül még a következő szöveg: „Egészséges hegyi marha — sok tej” és egy kis alpesi kunyhó ábrája látható. A szarvasmarha propagandának ez a módja figyelemreméltó és nálunk is megvalósítható lenne, mert ezúton a legszélesebb körök figyelmé felhívható az állattenyésztés, közelebbről a szarvasmarhatenyésztés jelentőségére és ez újabb gazdasági kezdeményezések megindítója lehet.

Megfiatalodott, mióta lefogzott

13 kilót fogyott 3 hónap alatt Kruschen révén

Ugy szalad a lépcsőkön, mint egy „gyermek”

„Három hónappal ezelőtt”, írja egy nő, „elkezdtem Kruschen sót szedni, hogy lefogjak, mert 99 kilót nyomtam. Három hét alatt lefogytam 2 és fél kilót és öt évvel fiatalabbnak éreztem magam. Máig 13 kilót fogytam és míg azelőtt alig tudtam a lépcsőn felmenni, most úgy szaladok, mint egy „gyermek”, ahogy férjem mondja.” — S. G. B.

Hogy minden szerve és idege jól működjön, a természet megkívánja, hogy a táplálékkal bizonyos ásványi sókat is kapjon.

Ha a szervezet nem kapja meg ezeket a sókat, belei és veséje nem választ ki tökéletesen — szövetei nem működnek, ahogy kell — felesleges anyagok halmozódnak fel szüntelenül és észrevétlenül vastag hájrétet rakódik le.

Teljesen lehetetlen, hogy a mai étkezési rendszer mellett elláthassa a szervezetet azokkal a sókkal, amelyekre szüksége van, éppen ezért mindenkinek, aki hízni kezd, Kruschen sót kellene szednie.

Mihelyt Kruschen só hatol be a vérbe, észreveszi a hájrétet fogyását.

A Kruschen sót több mint 120 országban árulják és most Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában nagyüvegenként 95 kisüvegenként 60 leiert kapható.

Könyvek vámkezelésének megkönnyítése. Bucurestiből jelentik: A vámvezérgazgatóság a könyvbehozatalnál a következő vámkezelési könnyítéseket engedélyezte: A szabályszerű zöld címkével ellátott keresztkötésben érkező könyv- és nyomtatványküldeményeket a postahivatal közvetlenül vámolja el, ha ezek beviteli illetéke nem haladja meg a 20 leit. Itt azt kell számítani, hogy a keresztkötés nem lehet nagyobb a nemzetközi postaegyezményekben és a vámtarifában előírt 2 kg-os felsőhatárnál és az illeték kg-ként nem haladhatja meg a 10 leit. A zöld címke nélküli, valamint olyan keresztkötéseket, amelyek illetéke 20 leinél több, be kell szolgáltatni a vámhatósághoz, amely a vámtörvény előírásainak megfelelően intézi el a vámkezelést. Hasonló könnyítésben részesülnek a petroleumtársaságok címére és saját használatára érkező keresztkötések és postacsomagok, amelyek értéke 2 ezer leinél nem több. Az ennél nagyobb értékű küldeményeket az eddigi rendelkezések szerint kell elvámolni.

A turdai sós Bánya-fürdő nagy forgalma. Saját tud. Fényesen bizonyítja a turdai sós Bánya-fürdőnek egyre fokozódó nagy forgalmát és jövedelmezőségét a városi tanács által a folyó évi fürdő-idejére vonatkozólag összeállított mérleg, amely a fürdő számadásainak alábbi adatait tünteti fel: A fürdő összes bevétel volt az évad alatt 428.374 lei, összes kiadása 170.404 lei. A tiszta jövedelem 257.970 lei volt, ami az eddigi évek tiszta hozamát jelentékeny arányban felülmulta.

Megjelent!

A szövetségés szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzekkel.

Kiadta és fordította:
Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ára 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

SPORT

Sportesemények keresztmetszetben

Ismét a fejlődés útjára lépett a magyar labdarugó sport, viszont Olaszország megnyerte az Európa Kupát, de labdarugó sportja erősen hanyatlak. Nem írják ki jövőre az Európa Kupát? — ANAC-nak van a legtöbb esélye a román Nemzeti Bajnokságban, az őszi elsőre

„Győzelemmel felérő döntetlent ért el a magyar válogatott az olaszok ellen” — írják hétfőn az összes európai sportlapok. Az Európa Kupa sorsát eldöntő mérkőzés 2:2 arányban végződött, de tárgyilagossá megállapítások szerint Magyarország egy kis szerencséjével a győzelmet is megszerezhetné volna.

A magyar sajtó és a közönség is a legnagyobb meglepődéssel vette tudomásul az eredményt, mivel olasz földön biztos vereségre voltak elkészülve. Ugyanis régen elmúltak azok az idők, amikor még az olaszok tanultak a magyaroktól és amikor ők örültek egy döntetlenségnek. Most már évek óta a helyzet, hogy a magyarok nem bírnak Olaszországgal és egy kis szerencsét a másik után szenvedték el. Azért jelent a magyar labdarugó számára megújodást a milánói döntetlen.

Győzelem esetén olyan éktelen és végeszakkadatlan dieshimnuszba kezdtek volna, amelyek csak ártanak, de semmiesetre sem használnak. A döntetlen eredmény azonban csak józan örömet keltett és az illetékeseket a további munkára ösztönözi. Már az előbbi válogatott mérkőzéseknél is megállapítottuk, hogy a magyar futball ismét a fejlődés útjára lépett és az olasz földön elért hízelgő eredmény csak ezt a megállapítást erősíti meg.

Mintegy megerősítésül közlünk néhány olasz lapvéleményt a nagy mérkőzésről, amelyek a magyar csapat okos taktikáját dicsérik. *Gazetta dello Sport*: „Igen erős jellegű volt a meccs. Ez a szép és ez a sportszerű. Mindamellelt a küzdelem lovagias és nobiles volt és ezen a ponton a magyarok jobbnak bizonyultak.”

Gazetta del Popolo: „Látszott, hogy a magyar csapat határozott rendszer szerint játszik. Ezt a rendszert logikusan viszi keresztül. A magyar összekötők ideláisan játszották azt a W-formációt, amelynél az összekötő nem ragad be a védelemben, hanem a támadásban előre tud lendülni.”

Corriere della Sera: „A magyar csapat bizonytalan periódusa után újra ott áll a legelső európai vonalban. Ezt bizonyítja a bécsi és milánói döntetlen.”

Popolo d'Italia: „A magyar együttes okos taktikáját következetesen vitte keresztül. A fedezetsor sohasem lépett túl a felpályán. Nagyszerű volt a magyar védelmi taktika, a hátsor gyakran egy vonalban állt a háttérrel, szinte hálót fontak a kapu előtt.”

Tavaly a futball-világbajnokságon még teljes fényében tündöklött az olasz labdarugó és szinte elvitathatatlán volt a fölénye a többi európai országok felett. Az olasz futball elérte csúcspontját, fejlődésének legfelső lépcsőjét és mindenki azt várta, hogy hosszú ideig ott is marad. Ehelyett azonban váratlan visszaesés következett be. Az illetékesek a délamerikai játékosok váratlan távozásával és az utánpótlás gyengeségével indokolták a hanyatlást. S ebben talán igazuk is van. A délamerikai „csillagok” és a magyar trénerok vitték fel az olasz futballt arra a nivóra, ahol állt. A ma-

gyar trénerok távoztása után most azonban a délamerikaiak nagyrésze is otthagya Olaszországot és ezt a nagy „vágást” ugyancsak megéreztek. Az utánpótlás még nem érett meg és így történt az, hogy Prágában vereséget szenvedtek a csehszlovákoktól és hogy a magyarokat még otthonukban sem tudták legyőzni.

Egyidőre befellegett az olasz futball fejlődésének.

A milánói magyar—olasz mérkőzés után az Európai Kupát átadták Olaszországnak, amely azt két tiszta pont előnnyel szerezte meg. Magyar győzelem esetén egyenlő pontszámmal végzett volna az élen Olaszország és Magyarország és akkor valószínűleg nem a gólarányt vették volna figyelembe, hanem semleges földön döntőt kellett volna lejátszani.

A végső helyzet a következő:

1. Olaszország	8	5	1	2	18:10	11
2.—3. Magyarország	8	3	3	2	17:16	9
2.—3. Ausztria	8	3	3	2	17:16	9
4. Csehszlovákia	8	2	4	2	11:11	8
5. Svájc	8	1	1	6	13:24	3

Ugyancsak rögtön a meccs után felmerült az a kérdés is, hogy mi lesz a Kupa negyedik kiírásával? Az olaszok ugyanis megszakították minden sportérintkezést Csehszlovákiával.

Barassi főtitkár nyilatkozott az egyik budapesti sportlapnak, amelyben kifejtette, hogy Olaszország számára túl nagy felelősség volna benevezni a negyedik Európa Kupa küzdelembe. Az olasz közönség ugyanis nagyon hozzászólt az olasz győzelmekhez és náluk az EK-mérkőzések elvesztenék a jelentőségüket, ha az olasz csapat vereséget szenvedne és ezáltal visszaesés következne be. Arra a kérdésre, hogy Csehszlovákia nélkül képzeli-e el az újabb rendszerű küzdelmeket, Barassi nem válaszolt.

Befejezéshez közelednek a román Nemzeti Bajnokság őszi küzdelmei. Még 3 mérkőzés van hátra: a CAO (NAC)—CFR Oradeán, a Romania—AMTE Clujon és a mecsemisített és újrakiírású Universitatea—CFR Clujon. Az előbbi kettőt vasárnap bonyolítják le, az U—CFR találkozót pedig valószínűleg december 8-án, ha az idő megengedi.

A jelenlegi helyzet egyébként a következő:

1. Venus	11	6	3	2	20:16	15
2. Ripensia	11	5	4	2	31:22	14
3. CAO (NAC)	10	6	1	2	20:15	13
4. Gloria	11	6	1	4	26:22	13
5. AMTE	10	5	3	2	17:13	13
6. CFR	9	5	0	4	24:16	10
7. Crisana	11	4	2	5	23:21	10
8. Kinizsi	11	4	1	6	20:34	9
9. Juventus	11	3	3	5	18:19	9
10. Unirea Tricolor	11	2	4	5	27:27	8
11. Romania	10	2	3	5	20:29	7
12. Universitatea	10	2	1	7	6:29	5

A fővárosi favorit, a Venus jelenleg az első helyen áll, de a NAC még megelőzheti, mivel jobb lesz a győzelmi aránya. A tavalyi bajnok, a Ripensia, vasárnapi döntetlenje folytán egyelőre kiesett a versenyből, de tavasszal valószínűleg mindent behoz. Az őszel ugyanis állandóan gyengé formában szerepelt a csapat. Az aradi munkáscsapat, a z AMTE kitűnően szerepelt, de első csak abban az esetben lehet, ha 7 góllal győzi a Romaniát és a NAC vesz a CFR ellen. A fővárosi CFR jelenleg a 6. helyen áll, de ha megnyeri két hátralevő mérkőzését, úgy a 3-ik helyre kerül.

A táblázat végén a két cluji csapat kullog. Az Universitatea helyzete a mecsemisített CFR elleni mérkőzés után reménytelen. Nem fog elkerülni az utolsó helyről. Viszont a Romania, ha győz vasárnap az AMTE ellen, úgy elkerül az utolsó előtti helyről.

Három mérkőzés van tehát csak hátra, de éppen elég, hogy felborítson minden számítást és átalakítsa az egész táblázat képét. (b. s.)

Aranyért fizetek 100, 120, 140, és 160 leit grammonként
HASLINGER
Oradea, B-dul Regele Ferdinand No 8.

Apcáhidetések

Aprohírdetések díja szavankint 3 leit, vastagabb betűvel 6 leit. Legkisebb apróhírdetés ára 30 leit. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), cím a kiadóban 10 leit.

Különféle

Finom
férfi és női fehérnemű varrást és javítást vállalok. Oradea, Strada Vlahuta No. 60.

Jó házból való fiu
tanulónak fizetéssel felvétetik Wurst utóda cég, Bulv. Rez. Ferd.

Pontos
óra- és ékszer javítások 20-40-60-80-100 leit, jóállással, arany karikagyűrűk 5-600 leit pária, arany karórák 700-800-1000 leit, nikkal zseb- és ébresztőórák 120-150-200 leit. Brilláns gyűrűk és fülbevalók 500-1000-3-4-5000 leit. Valódi ezüst árak grammja 3-4-5-6 leit. HERBST óra- és ékszerház, Regele Ferdinand No. 3.

Lakás
3 szobás fürdőszobás utcai lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Vilson 15.

Azonnal kiadó
1 vagy 2 személyre burtozott szoba ellátással vagy anélkül. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Kiadó
azonnalra 1 üzlethelyiség és nagy száraz pincelhelyiség. Oradea, Str. Tache Ionescu No. 5.

Alkalmazás
Szolid bejáróné felvétetik. Oradea, Str. Tache Ionescu 24.

Adás-vétel
Eladó ház
3 szobás, fürdőszobás utcai, 2 szobás udvari és 1 üzlethelyiséggel álló ház kereskedőnek különösen alkalmas. Oradea, Str. Alexandri No. 21.

Eladó
4 antik szekrény és egy komód Oradea, Str. Saguna No. 7.

Eladó
7 lakásos ház, kettő karban, nagy telekkel, évi hozama 32.000 leit, 200.000 leiter és mas kettő ingatlan. Juricskay, Str. Aurel Lazar No. 11 ajtó 5.

7+1 lámpás
eredeti De Wald amerikai rádió eladó. Cím: Academiei No. 8.

Katalin-tispi
kultur otthon részére megvételre keresnek 60 db széklet. — Kiadó lakás van a Katalin-tispi templom mellett.

A Clarence-ház Londonban, amelynek harmadik emeletén folyik a flotta-konferencia.

Gróf Apponyi Albert
Élmények és emlékek
Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.
Ara 210 leit és portó.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

E
Főszerkesztő dr Paá
SZE
Fontos Szólot
București.
során Jorga foglalkozott a következőket m
— A trónb
a kormányzat is van. Kíváncs
tölts a négy o azokat az erők
— A tanú
hogy minden p kérdés az, hogy ni tudását? Ar vagy megtudja jönnie? Az ó o az országra, h hogy mit olvas
— A hadse hogy szükség es jen áldozunk s hozunk. Csök Mindenki felsz hadsereg felsz It azonban szö lességeik. Első
Izgal
Húsz ezre
Párizsból je készült, hogy a megnyitása alka hivi összecsapn a hajnali órákba tagjai szállták r Az Action I gyalogos ezredet lomra.
Laval szerd sóján és bizakot író azt mondotta a kormány Mire Laval ezt a jóslatot.
Nyugtal
Párizsból jel 5-ik oldalon.) rint Laval és C kérdés körül foro kérdése és ezzel összeállításának na nak kérdése, me tengeri angol ha ügyi hivatal azt